

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, július 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreljük: A vidék érdekében.**
- Állandósítani kell a színházat.**
- Oroszország Kína ellen.**
- Zimándy családja.**
- Unokatestvérek párba.**
- Csak a Gyulát akarom!**
- Az aradi kulturális egyesületek fuzója.**
- A püspök és a rózsza.**
- Kis két fürdővendégek számára.**
- Az inkvizitor főszolgabíró és pribékjei.**
- Tárcza: Háztűznézés.** Irta: Bodor Károly.
- Regény-Csarnok: Modern Ophélie.** Fordította: Liptai Imre.

A vidék érdekében.

Arad, július 19.

A legnagyobb lelki gyönyörűséggel látjuk és megnyugvással jegyezzük fel, hogy míg az ország fővárosában a merkantilis és az agrár politikai irányok tülekednek a gazdasági élet porondján, addig Hegedüs miniszter követ köre rak és mitsem törődik azokkal, akik ellenkező irányokat propagálnak és meddő vitákkal töltik el a mindennél drágább munkaidőt.

Ezuttal Hegedüs miniszternek egy nagyon fontos ténye hívja fel a közfigyelmet, mert ezen tényből nem lehet egyéb következtetést vonni, mint azt, hogy Magyarország kereskedelemügyi minisztere teljes meggyőződéssel és tiszta lélekkel érzi annak a politikai igazságnak a szükségét és jogosultságát, hogy a magyar ipari és kereskedelmi tevékenységet a vidéki

nagyobb városokban kell támogatni és kifejleszteni.

A bajai kiállítás alkalmából meglátogatta Hegedüs miniszter Szabadka város közönségét és rövid időzésének óráit nem arra használta ott fel, hogy ünnepeltesse magát és a pillanatnyi vendégfogadó lelkesedés melegében sütkérezzék, hanem körültekintett éles megfigyeléssel és meglátott olyan dolgokat, amilyenekre eddig nem terjeszkedett ki a kegyelmes urak figyelme.

Meglátta, hogy ha Szabadkán ma még nincs is nagyipar, ott egészséges magvai vannak a fejlődés-képes kézmű és gyár-iparnak. Meglátta, hogy ezen magvak, kellő szakszerű gondozása és a fejlődés-képes vállalatoknak jóakaratu felkarolása révén igen üdvös eredményeket lehet elérni.

Es amint ezekről meggyőződött, nyomban cselekedett is. Megtette a legtöbbet, a mit első lépés gyanánt tennie lehetett; megtette azt, hogy felhívta a szegedi kereskedelmi és iparkamarát és megbizta azzal, hogy Szabadka város ipari viszonyait a legalaposabban tanulmányozza és jelölje meg konkrét azon kézműipari műhelyeket és gyári vállalatokat, melyek fejlődésre képesek, — jelölje meg azon eszközöket, melyekkel ezek fejleszthetők; jelölje meg továbbá azon akadályokat is, melyek ezen telepek fejlődését netalán akadályozzák, vagy gátolják.

Ennek a megbízatásnak csak egy kon-

zekvenciája lehet. Es pedig az, hogy a megjelölendő telepeket a kereskedelemügyi miniszter egyenkint és együttesen óhajtja megfelelő módon támogatni és határozott szándéka az is, hogy az ezen telepek fejlődése előtt álló akadályokat elhárítsa.

Ez a nemes szándék már magában véve is a vidéki ipar diadalát jelenti, mert ha majd a kívánt adatok ott lesznek a Hegedüs miniszter asztalán, meg fogja látni ő is, — amit mi évek óta hirdetünk, hogy nem kell ahhoz ördögösség, vagy tulvilági erő, hogy ezeket a telepeket a kezében lévő hatalom segítségével megerősítse és nem kell ahhoz lehetetlen gépezet, hogy az ezen telepek előtt álló akadályokat elhárítsa.

Semmi egyéb nem kell hozzá, mint a kormány jóakarata. Mert ezek a telepek nem pénzbeli támogatást, nem ajándék kegyesugarakat várnak és keresnek, hanem becsületes és nekik való munkát csupán, piacot, melyen produktumaikat értékesíteni tudják.

Sem kedvezmény, sem protekció nem kell nekik, ki mernek lépni a saját munkakörükből a nyilvános versenyre is és győzni fognak, ha ott a versenytárgyaláson kiméretlenül el nem tapossa őket a minden oldalról protezsált és dédelgetett plutokrácia.

Mi itt a vidéken azt várjuk, azt reméljük, azt követeljük Magyarország kereskedelemügyi miniszterétől, hogy ezen az elvi alapon fogja megizmosítani és

TÁRCZA.

Háztűznézés.

Irta: Dr. Bodor Károly.

A mezőségnek nevezett városrész legjelentősebb üzlete volt a Vad indushoz címzett vegyes kereskedés. A tulajdonos, Weichherz Salamon, szerencsésen és jól számított. Már az első napon, midőn az ajtó hosszúságú címtáblát kifüggeszté, valóságos bucsu indult meg a bolt felé. Nemcsak az egész intelligencia, de az iskolás és iparos ifjuság is körüvette a vad indus alakját. Találgatták, hogy korona van-e a fején, vagy mint egy asszonyosság megjegyzé, kuglófos tepsi. Hát a válláról kaczagány lóg-e vagy fügefalevél?

Egyben azonban mindnyáan megállapodtak, hogy a fülében és orrában csüngő karika valódi arany. Weichherz Salamon ur most már vagyonra tett szert, igaz, hogy özvegyember, háztartását egy öreg nőrokona vezeti, de van egy szép és nagyreményű, fia, Számi. Ellentétben a vad indiánussal, nem koromfekete, hanem hirtelen szökehajú, nem magas, elég sovány a húzó harmonikán művészileg játszik, korán kelő mesteremberek már többször följelentették a rendőrségnek, hogy a húzó muzsika nem hagyja őket egész éjszaka aludni.

Egy szép napon komfortabli állott meg a ház előtt. Utra készen megjelent a kapunál Weichherz Salamon, megjelent Számi, kijött a

néni, kijött a ragyas tanuló, sőt még a fekete házikutya is. Az urak elmentek háztűznézni, mert az öreg régi vágya az, hogy a fia házasodjék.

Van is dolog a leányos háznál. Vacsorára várják őket, mert a vonat a közelfekvő városkába délután öt órakor érkezik. Mesterné van ott, a ki csak kiváló házaknál szokott főzni. Csak épen parf és krokánbus nem lesz, de az nem is elkerülhetetlenül szükséges. Amint látni fogjuk, nem a is trakta teszi a párthit. Különbén a háznál mindenki igen elégedett hangulatban volt, a háziur, a háziasszony, apa és fiu, csak egy bogárszemű, jól táplált barna leányka járt daczos arcczal, Számi pedig tőle telhetőleg nyájasan pislogatott rája. Közben eszébe jutott, miért nem hozta el a harmonikáját, mindjárt jobb kedve lenne ennek a kis leánynak.

Az első tál ételnél majd baj történt. Hal volt. A természetrajzban jártasok tudják, hogy a ponty szálkás állat, ezt nem vette Számi elég figyelembe s egyszerre csak kékült, krárogott egy száka a torkán akadt s épen ideje volt, hogy a mellette ülő sógora, a ki egy személyben csendőrőrmester is, a tarkójára ütött. Mindenki meg volt ijedve, csak ő, a barna kis leány nevetett a könyezésig.

Az ilyen balsikerek nem nagyon alkalmasak arra, hogy valakit megkedveltesse, s így a jól elköltött vacsora után — Számi mindenből és sokat evett — vegyes érzelmekkel tértek haza.

A néni legelőször is arra volt kíváncsi, hogy mit ettek?

Halat. Erről aztán tovább mind a ketten hallgattak mint a hal.

— Hát még?

De vevő jött s a menüt nem lehetett folytatni. Másnap délelben hallhatta a néni:

— Miért nincs itt e körül a hus körül olyan mindenféle?

— Miféle?

— Hát galuska is volt, sárga répa is volt, meg sok minden!

A főzelékből nem is akart enni.

— Persze, leánynéző kosztban nőttél fel, — mondá a néni, kissé bántódva.

— Hízta is én azóta? majd főz a barna kis lány, mosolygott a boldog Számi.

A barna kis lány pedig már azóta otthon kijelentette, hogy ő ilyen mafia emberhez nem megy, inkább a vízbe öli magát.

— Hát nincs igaza, — mondá az anyja komolyan hallgató férjének.

— Ha azt mondom, hogy nem, akkor is csak nektek lesz igazatok.

— Bánom is én.

Nap-nap után mult, Számi titoktartás czimen nagyon sok ismerősnek elmondta már, milyen szép barna felesége lesz.

Végre megérkezett a nyájas levél, hogy erre a cikkre nem reflektálnak.

Az egész ház Számi vigasztalására sietett, s nem sokára már utban voltak háztűznézni

nagyra nevelni a magyar vidéki ipart és kereskedelmet.

Ne csak azt vétesse számba, hogy hány az ipartelep. Vétesse számba azt is, hogy mennyi a munka, mely értékesíthető, mely tényleg elfogyasztatik ebben az országban. Azt fogja tapasztalni, hogy ez a fogyasztási szükséglet a fővárosba centrálizált és a nagy tőke hatalmában, befolyásában és jogtalan protekciójában sütkérező néhány vállalkozó markában van. Ez a központi hatalom fojtogatja a vidéki ipart és kereskedelmet. Ettől a központi hatalomtól kell azt megszabadítani.

Ismételjük, hogy nem pénz, nem aján-dék, nem kedvezmény kell a vidéki ipar-nak és kereskedelemnek, csak a fogyasztási szükségletet kell részére a *központi monopólium* alul fölmenteni.

Hegedüs miniszter szabadkai leiratából az következik, hogy ezen az elvi alapon óhajtja támogatni a vidéki ipart és kereskedelmet. A szegedi kereskedelmi és ipar-kamara jelentéséből sem fog hiányozni, — legalább mi bizton reméljük, hogy nem fog hiányozni — ezen elveknek hangsúlyozása s ezért üdvözljük mi Hegedüs minisztert az igaz meggyőződés és a legméltóbb elismerés hangján, mert világosan látjuk, hogy az ut, melyre lépett, az igazság útja.

(P.)

Állandósítani kell a színházat.

— A belügyminiszter a vidéki színészetéről. —

Arad, július 19.

Aradon, hála adassék érte a magisztrátusnak, már megvan az állandó színház, a mely pompásan beütött és a jövőre is sikerrel biztat. Mi tehát nem törjük már a fejünket többé, mit kell tenni, hogy kell tenni.

Másképp van a dolog Szegeden, az Alföld nagy metropolisában, a hol sehogy nem tudják dülőre vinni a színház állandósításának ügyét. Erről tanuskodik a ma érkezett *Sz. H.*, melyben a következő cikket olvassuk:

Szeged, július 19.

Isteni flegmával foglalkoztunk itt Szegeden a színház állandósításával. Néha-néha felszólt egy-egy hang, hogy talán mégis jó volna a színházat állandósítani. De ezt a felszólalást senki komolyan nem vette. Olyannyira nem vették komolyan, hogy a hatóság egy kis komédiát is cselekedett ez eszme ötletéből. Nem lehetett szándékában határozottan frontot csinálni a mozgalom ellen, de ravaszul kifundálta a módját, hogy hogyan lehetne a mozgalmat mégis úgy csúrájában elfojtani, hogy az ne a tanács akaratából eredőnek tessenék.

Nohát, kieszték a következőt: felirtak a belügyminiszterhez, hogy égnék a vágytól, állandósítani a színházat, de fájdalom, a város nem teheti a maga erejéből, mert szegény hozzá. Hanem ha a kegyelmes miniszter ur 20.000 koronát méltóztatnék szubvenczióképpen a szegedi színház számára biztosítani, úgy akkor meglesz az állandósítás.

Már most tudni kell, hogy a vidéki színészet támogatására összesen 56.000 koronányi összeggel rendelkezik a belügyminiszter, amit a tekintetes tanács is igen jól tudott. Ebből a kis összegből Szeged számára 20.000 koronát adni akkor, mikor harmincz igazgató vár belőle segédelmet, a leglehetősebb lehetetlenség.

Csak hogy nem is komolyan kérték, nem is nagyon kellene. És nem azért kérték, hogy megadassék, hanem inkább azért, hogy a miniszter megtagadja és akkor mondani lehet, hogy nem a város akaratán mult az állandósítás, hanem a minisztérium szűkkeblűségén.

De a miniszter átlátott a szítán. És ma érkezett leiratában határozottan kijelenti, hogy 20.000 koronát nem ad, nem adhat, de kívánja, hogy a színház állandósíttassék.

A miniszternek ez a beszéde kemény leintésnél is keményebb. És a tanács bizony meg is érdemelte, mert nagyobb szeretettel és több komolysággal kellett volna foglalkoznia a szegedi színészet állandósításával.

A leirat ez:

A város törvényhatóságának felterjesztéséből örömmel értesültem arról, hogy a város a magyar színészet állandósítására törekszik s hogy ennek megvalósításához már egy lépéssel közeledett azáltal, hogy a színiévadot két-három-hónappal meghosszabbítani kívánja.

A vidéki színészet megerősítésének meggyőződésem szerint is *alapja, első feltétele az, hogy a nagyobb vidéki városok, melyek alkalmasak arra, hogy vidéki kultur-központok legyenek, a színészetet állandósítsán, a színészet színvona-*

lát emelik s alkalmassá teszik kulturális feladatának méltó betöltésére.

Ezokból készségesen helyezem kilátásba támogatásomat, bár már ezuttal is ki kell jelentenem, hogy a szegedi színészet oly nagymérvű segélyezésére, aminőre a sz. kir. város közönsége számít, a törvényhozás által rendelkezésemre bocsátott 56.000 koronára rugó hitel, melyre több, mint 30 színigazgató tart igényt, nem nyújt fedezetet. A jelzett összegnek az érdekelt színházak, illetve színigazgatók közt való arányos felosztása céljából, azonban az ősz folyamán az érdekelték közbenjöttével és meghallgatásával értekezletet szándékozom tartani, amely értekezlet eredményéhez képest a szegedi színházat méltányosan megillető segélyösszeg nagysága is megállapíthatni fog.

Miről a sz. kir. város közönségét tudomás végett azzal a megjegyzéssel értesitem, hogy Krecsányi Ignác részére a színi egyesület útján egyidejűleg 2000 korona segélyt folyósítottam.

TÁVIRATOK.

Miniszterek útja.

Bécs, július 19. (Saját tud. távirata.)
Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tegnap este Karlsbadból ideérkezett, *Daranyi Ignác* fölmívelésügyi miniszter pedig Marienbadba utazott.

Kérelem a szultánhoz.

Konstantinápoly, jul. 19. (Saj. tud. táv.)
A szamoszi nemzetgyűlésnek 46 tagja tegnap megint táviratot idézett a szultánhoz, a melyben azzal vádolják *Vajannisz* fejedelmet, hogy hamis jelentések segítségével visszaél a porta jóakarásával. Arra kéri a szultánt, hogy biztosítsa a nemzetgyűlés rendes működését.

Az új román kormány.

Bécs, július 19. (Saj. tud. táv.)
A *Pol. Corr*-nak jelentik Bukarestből: A konzervatív lapok meglepéssel irnak a konzervatív pártok fuziójáról és azokra a nagy szolgálatokra utalnak, a melyeket a távozó minisztérium tizenöt hónap alatt az országnak tett és azt mondják, hogy

egy másik leánynál. Mert hát: „Gyöngyház, ha leszakad, lesz más!”

De milyen szívesen fogadták őket!

Itt már ebédre is hivatalosak voltak.

Itt már a leány nézegetett örökös mosolylyal Számira. Sokkal magasabb volt, mint ő, nagyon kicsi szemü. nagyon szeplős, nagyon bizonytalan színü hajzattal, szóval egy cseppet sem szép, de nagyon szellemes. Ambár Számi az ebéd folyamán nagyon sokat evett, a házi kisasszony még mindig sajátkezüleg rakott tányérjára.

— Hallom, nagyon szép üzletjük van, — mondá a kisasszony.

— Igen is, — viszonzá csendesen Számi.

— A kedves papája mondta, hogy igen előkelő urak is járnak oda.

— Egyszer ott volt a főispán is mikor arra sétált, gyufát vett, — felelé Számi.

Az öreg urak nagyobb philosophok levén, mind a kettő egyet gondolt. Bánja is a praktikus kereskedő, hogy ki jön be és ki, csak forgalom legyen, csak pénz folyjon be, czimekkel mi nem nagyozunk.

— Hallom, kegyed zenész is, folytatta élénken a kisasszony.

— Kótából nem tudok, — felelé némileg nyájasabban Számi, — de elharmonikázom a Madarász valzert is!

— A Madarász-valzer! Jaj be gyönyörű, — mondá a házi kisasszony egészen elmélázva.

Számi előtt pedig ott lebegett a nevető bógár szemü barna leányka alakja. Nem izlett neki a szellem, szóval nem tetszett a leány. De hát leány oly bőven van a világon és szegény bohó szülők annyira kínálgatják, hogy

Számi a sok háztűznézési lakomától vastagra hizott és több helyen ez lett most már a szerencsétlensége.

Pedig hiábavaló, akinek rendelik, éhen szomjan is utána megy a jövendőbelijének. Etelekkel csak halat lehet fogni, mondá egy napkeleti bölc.

Az öreg urat nagyon boszantotta ez az egész dolog, s különösen miután elhíresztelték, hogy az ő kedves fia fél Magyarország és egész Erdély leányaitól kosarat kapott, feltette magában, hogy azért sem tágit.

— Számi, holnap utazunk, egy derék jó módu özvegyasszonyhoz. Az jobban is illeni fog hozzád, mert most már egészen megférfiassodtál.

Semmitféle nő korát nem szokás meghatározni, természetesen az özvegyekét sem. Azt azonban bevallhatjuk, hogy még mindig csinos asszony.

Éppen asztalhoz invitálja a társaságot, apát és fiút.

— Tessék ez a szék, mondja a Számihoz, ebben nagyon szeretett ülni a „boldogult”, Rámutatott férjének a falon függő arcképére, Piros képü, nagy bajuszu jól megtermett uriember lehetett.

— Tessék az ugorkasalátából, ezt nagyon szerette a megboldogult.

Számi önkéntelenül az arcképre nézett, mintha mosolygott volna, hogy csakugyan szerette az ugorka salátát. Számi egy kicsit babonás volt, s valahányszor az özvegy a megboldogultat emlegette, nagyokat ivott, hogy borzongás érzéseit felhevitse s alán ez okozta, hogy egész éjszaka a piros képü, nagy bajus-

szu uri emberrel álmodott, az nyájasan jött feléje, megölelte, megcsókolta: erre ijedten föl-ébredt.

Az apja állott előtte, aki csakugyan megcsókolta s mosolyogva figyelmeztette:

— Kilencz óra mindjárt fiam, elaludtál a jó erős bortól, félek lekéstük a vonatot.

A vonaton az egész ut alatt ki nem fogott az apa a dicséretből. Milyen hűséges teremtés, milyen csinos, látszik mindenben, milyen jó gazdaasszony.

Számi nem mondott nemet, nem mondott igent, hát ha így lesz jó, meg aztán álmos is volt még.

Egy hét sem telt bele és megérkezett a szép asszony izenete.

Nagyon megtisztelve érzi magát, de ő már nem olyan fiatal, hanem ha Weichherz Salamon ur akarna házasodni, szívesen hozzá menne.

Számi majd megpukkadt a nevetéstől, elkezdett az apjával élcelődni, elővette a harmonikáját.

— Gyere, húzok neked egy csárdás!

Weichherz Salamon nem haragudott meg, nem bántotta a fiát, hanem feleségül vette az özvegy asszonyt.

Számi eleinte fenyegetődzött, hogy konkurrens üzletet nyit a sarkon a „Szelid galambhoz” czímmel. De sikerült kibékíteni, s minden felé körözvények tudatták, hogy a „Vadindianushoz” czimzett vegyeskereskedés, nagyitva és ujonnan szortirozva ezentul jegyez: „Weichherz Salamon és fia.”

az egyesült konzervatív kormány állandó lesz és nagyobb munkaerőt fog kifejthetni. Az ellenzéki sajtó nem tartja őszintének és maradandónak a konzervatív pártok egyesülését. Az új miniszterelnök tegnap este visszaérkezett Sinaiából. Az új miniszterium pénteken fog bemutatkozni a királynak.

A pestis terjed.

Konstantinápoly, jul. 19. (Saj. tud. táv.)
A Bejrutban gyanus tünetek közt megbetegedett emberek bakteriológiai megvizsgálása kiderítette, hogy a betegség pestis volt.

Oroszország Kína ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, július 19.

A mennyei birodalom ellen most már két európai nagyhatalom harcra készül. Egyik a német, aki a legelsőbb állott ki elszánt páros viaskodásra a zászló becsületéért, a másik az orosz, akinek a kínaiak izentek hadat.

Ez a hadüzenet azonban egyáltalában nem volt meglepő, mert Oroszország rég óta háborgatja a forrongó birodalmat s Európában szinte várták, mikor lesz ebből az alattomoskodásból nyílt küzdelem. Nos, ez is bekövetkezett.

Oroszország helyzete sokkal könnyebb, mint Németországé, vagy bármelyik európai nagyhatalomé. Ázsia tőszomszédságában, sőt Ázsia harmadrészének birtokában van s a szibériai vasutak rengeteg hasznára szolgálnak. Az orosz akció sokkal gyorsabb és élénkebb is, mint a németké. Keveset diplomáztat, sokat cselekszik. Jegyzékváltás helyett csapatok és ágyuk szállításával foglalkozik s már eddig nagyszámú csapatai küzdenek Kínában változó szerencsével.

Előfogy-e segíteni a békét, az már más kérdés. Nagyon kevés reménységünk lehet erre nézve. Oroszország eddig leginkább Japánnal ért egyet, az európaikkal jóformán mit sem törődik. Hogy milyen egyezséget kötött Japánnal, az természetesen az ő titkuk.

A harczról és az idegenek sorsáról érkező jelentések mindeddig tele voltak elentmondással. Hol hajmeresztő kegyetlenkedésekről, vérengzésről szóltak, hol megczáfolták azokat. Ma az *osztrák-magyar* expedíció részéről is érkezett jelentés, amely nem valami rózsás színben tünteti föl az idegenek sorsát.

Az újabb eseményekről ma a következő táviratokat kaptuk:

A boxerek pusztításai.

London, július 19.

A *Daily Mail* jelenti Sanghaiból tegnapelőtti kelettel: Kínai részről hivatalosan jelentik, hogy *Nieh* tábornok a *Tiencin* mellett vívott csatában elesett. Santung tartományban az összes idegenek tulajdonát elpusztították. *Juansikáj* kormányzó csapatai Cangcsaunál, Tiencintől délre, Csili és Santung tartományok határa közelében állítólag megverték *Tungfusziang* tábornok csapatait. Ugyanez a lap jelenti Csifuból 15-iki kelettel: Niucsvangban a helyzet nagyon komoly. A városban 70 kozák van, a város előtt pedig két japán és egy orosz ágyunaszád vesztgel. A boxerek bekerítették a várost.

Hírek a kínaiak hangulatáról.

London, július 19.

A *Times*-nek jelentik Sanghaiból 16-iki kelettel, hogy a pekingi helyzetről e hó 13-ika óta nem érkezett autentikus jelentés. A külföldi és a kínai sajtóban sok mindenféle híresztelés lát napvilágot, a melyek természetesen a legnagyobb aggodalomnak adnak kifejezést. A vasutigazgató az egyetlen ember, a kinek révén híreket lehetne kapni, ő azonban kijelenti, hogy nem kapott újabb jelentéseket. Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból 16-iki kelettel, hogy a ningpói zavargásokról szóló hírek tuzottak. Ott minden nyugodt. A ningpói kínaiak között nagy rémület támadt, nyilván arra a hirre, hogy Tiencinben ártatlan kínaiakat ölték meg, a rémület azonban lassankint eloszlott. A városi hatóság megnyugtató nyilatkozatot tett az idegentelepen levő kínaiak megoltalmazásáról, a mi jó hatást tett a kínaiakra.

Oroszország küzdelme.

Szent-Pétervár, július 19.

Egy irkucki távirat jelenti e hó 16-áról: A szakhalini kínaiak két nap óta szakadatlanul ágyúzzák Blagoveszenszket. Hire jár, hogy az oroszok bevették Aigunt. Az oroszok elhagyták Talgánt és most Kiaktába várják őket.

Pétervár, július 19.

Khabarovszkából a vezérkartól e hó 16-iki kelettel érkezett jelentések, a melyek *Gribszki* tábornoknak az Amur balpartján Aigunnál és Blagoveszenszknél végzett hadmozdulatairól adnak hírt, azt mondják, hogy a bombázás azt mutatja, hogy a kínaiak komoly előkészületeket tettek és bőségesen ellátták magukat lövészekkel. A kínaiak az aigun-szakhalini vonalon koncentráltak. A manduriai falvakban csakis az aggustjánok maradtak, ellenben a fegyverfogható kínaiak mind elhagyták az Amur jobbpartját. Vaszenszki környékén fegyveres kínaiak czirkálnak, a gicsinszki és cavitinszki kerületben fegyveres csapatok alakulnak. Gribszki tábornok csapatai visszatértek Blagoveszenszkebe.

A hadak állása.

Khabarovszból jelenti egy távirat e hó 13-ikáról: *Vinisa* alezredest, aki egy szotnyával tajmagoni állomástól kelet felé Kharbinba vonult, e hó 9-én 400 kínai megtámadta. Vesztesége egy súlyos és egy könnyű sebesült. A Kharbinnal való távirati összeköttetés nyugat, dél és észak felé el van vágva, a helység maga pedig a legválságosabb helyzetben van. Az oroszok remélik, hogy a határt meg tudják védeni. Kínának Oroszországgal szemben követett eljárása más nemzetekkel szemben tanusított magatartásától abban különbözik, hogy az oroszoknak azt ajánlják, hogy hagyják el Kína területét, ellenben más nemzeteket azonnal megtámadnak. Ennek magyarázata a két birodalom között való jó viszony. A vasuti munkálatok keleti osztályában is helyre lehet állítani a vezérkar és a pénzügyminiszterium nézete szerint a rendet és a nyugalmat, mert Oroszország háborúra nem is gondol és nem is óhajt háborút. Tiencinben a helyzet válságos, mert a város környékén 150,000 kínai van 220 ágyúval. A santungi kínai miliciát 450,000 emberre becsülik. A nemzetközi csapatok száma július 13-ig megkétszereződött és a tienceni vezérkar nézete szerint augusztus 10-ig valószínűleg 75—80,000 emberre fog emelkedni. A nemzetközi csapatok főparancsnoka *Alekszejev* altengernagy és a japán csapatok parancsnoka. A donói kínai vasut igazgatójától a pénzügyminiszterium azt a hírt kapta, hogy a második osztály vasuti munkásainak és alkalmazottai-

nak nagy része védőcsapat kíséretében e hó 12-én sértetlenül Sztarocuruktájuba érkezett és onnan Donóba ment. Egy kis részük az orosz határon van Vabarajtuban és Lafancsuban, egy részük pedig az erdőben talpfamunkálatokkal foglalkozik. A harmadik osztály munkásai Novocurukajtuban, Tuationban és Khailarban, ahol manduriai kínai csapatok elpusztították a táviróvonalat és felgyújtották és kifosztották Khak és Desenerti állomások raktárait és készleteit. Khailarban nem nagy kárt okoztak a kínaiak.

Egy kínai főparancsnok halála.

Bientoa, jul. 18.

Borgnis des Bordes tábornok, az indo-kínai csapatok főparancsnoka tegnap meghalt.

Jelentések az osztrák-magyar hajóról.

Budapest, július 18.

A „Zenta“ osztrák-magyar hadihajó parancsnoka a következő távirai jelentéseket tette:

A helyzet rosszabbodott. A kínaiak nagy erővel ostromolják az angol követséget, a melyben az összes idegen menekültek tartózkodnak. E hó 13-án délután 3 órakor 8000 főből álló nemzetközi csapat ostrom alá vette Tientsinnek kínai város részét. Csaknem 24 órai heves küzdelem után sikerült a városrészt összes erődítményeivel gyűlt bevenni. A nemzetközi csapatok vesztesége 775 halott és sebesült.

Elmaradt hadgyakorlatok.

Berlin, július 19.

A „Berliner Lokalanzeiger“ jelentése szerint a Kurpt mellett tervezett hadgyakorlatok a helyzet miatt elmaradnak.

Tilos Kínába telegrafálni.

Berlin, július 19.

Bülow gróf megtiltotta a berlini kínai követnek, hogy Kínába táviratokat küldjön. A német sajtó egyhangulag helyesli *Bülow* eljárását.

Üldözött hittérítők sorsa.

Berlin, július 19.

Tiencinből egy német főlzabadító csapatot küldtek Satung tartomány belsejébe, hogy megöltasszon harmincz angol hittérítőt és harmincz angol-amerikai német hittérítőt, kiket a boxerek meg akartak ölni. A főlzabadító csapat azzal tért vissza, hogy a hittérítőknek nyomát se találták. Ugy látszik, a boxerek megölték őket.

A kínai háboru és az angol bank.

London, július 19.

A háborunak egyik legújabb gazdasági következményeiről adnak hírt, a mely hatással lesz az egész pénzüvilágra:

Az angol bank háromról négy százalékra emelte a kamatlábat. Angliában ennek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az esemény összefüggésben van a kínai háboruval.

Monárkiánk expedíciója Kínába.

Póla, július 19.

Spaun tengernagy 12 napig marad Pólában. A Kínába rendelt „Kaiserin Elisabeth“ páncélos hajón kívül „Aspern“ torpedóhajót is megtekinti, ez utóbbi a „Kaiser Karl VI.“ helyett megy Kínába. Az „Aspern“ most teszi az első nagyobb tengeri utat. Tavaly bocsájtották legelőször a sik tengerre és május 20-ika óta teljes felszerelésben van. Az Aspern parancsnoka *Weber* fregattakapitány. A hajónak 7000 löereje van. Husz ágyúval van felszerelve, légénysége 271 emberből áll. A monarkia expe-

dicziója a Kinában levő „Zenta“ és „Mária Terézia“ hajóval most a következő lesz: 36 törzstiszt, 520 tiszt és matróz, kik szárazföldön 10 gyalog-különítményt képezhetnek; hat drb. 47 milliméteres gyorstüzelő ágyu, 4 drb 7 centiméteres löveg. Van meglehetősen nagy lőszerkészlet s a hadierőnek megfelelő utász-csapat és egészségügyi osztály.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Szünet.
Szombat: Pajkos diákok, operette. Egyetlen leány. vigjáték.
Vasárnap: Három pár cipő, bohózat. Este: A bibliás asszony, operette.

* **Három ujdonság.** Mind a két színpadon szerény munka folyik most naponkint. Míg *Békési* karmester fáradhatlan munkaszeretettel a zongora szobában párhuzamosan tanítja a magán és karénekeseknek *A kurucz fufang* dalait és *A kis szökevény* érdekes muzsikáját, addig a nyári színház színpadán a legközelebb színtrekerülő darabokon kívül *Bács Károly* rendezése mellett rendkívül sok próba van *A sötét titok* látványos színműből. A téli színház színpadán addig a társulat egy része a *kurucz fufang* híres-neves tánczeit gyakorolja *Erczkövy* Károly vezetése mellett.

* **Az ezredes leánya.** *Krecsányi* Ignác, a szegedi színház igazgatója októbertől kezdve naivanak szerződtette *Várad* *Wöber* Margitot, aki *Wöber* ezredesnek, a 46. ezred parancsnokának a leánya. A kisasszonynak *Ujházy* Ede volt a mestere. Egyszer fölépett már a Virágfakadásban és nagy sikere volt.

* **Lauka Gusztáv nyolczvan éves.** *Lauka* Gusztáv, a vidamlelkű poéta örömnápra virrad holnap, e hó huszadikán. Megadatott neki, hogy jó egészségben, aggságában is frissen álljon születésének nyolczvanadik évfordulója előtt. Az öreg író Nagybecskereken él csendes visszavonultságban. De ezen a nevezetes napon fölkeresik őt otthona nyugalmas rejtekében s ünneplésére készül nemcsak Nagybecskerek, hanem egész Torontálmegye társadalma. Nem az érdemes multu öreg embernek szólnak majd ezek az ovációk, hanem a ma is derültlelkű humoristának, ki öreg napjaira is megőrizte lelkében a fiatalságát.

* **Vidám este** lesz a szombati a nyári színházban. A dallamos zenéjű *Pajkos diákok* mellett az *Egyetlen leány* kedves vigjátéknak humorában fog gyönyörködni a közönség. Mind a két darab igen jó szereposztással kerül színre.

* **Kopácsi Juliska Gmundenben.** *Gmundenből* jelentik, hogy K. *Kopácsi* Juliska az ottani nyári színházban ma megkezdte vendégszereplését. Első fellépte Szép Helenában volt, melyben nagy tetszést aratott.

* **Jekyl doector csodálatos története.** Az újabb idők regényírói között nem egy akad olyan, akinek fantáziaja a rendes kereten túl csapong s aki oly dolgokat ír meg, amik legfőbb a jövőben történhetnek meg, ha az emberi ismeretek kitágulnak s ha újabb és újabb találmányok vetődnek fel. Ezek közé az írók közé tartozik *Stevenson* Róbert, akinek „*Jekyl doctor csodálatos története*“ című regénye a legfantasztikusabb irodalmi műveket is felülmúlja. Ebben a regényben egy tudós orvos szerepel, akinek az a vágya, hogy két életet folytathasson. Hosszas buvárokodás után ki is találja a titkát annak, hogy alakját megváltoztassa. Így történik, hogy *Jekyl* mint komoly, tiszteletreméltó tudós él egyik alakjában, míg másik alakjában az élvezeteket hajszoja és gonoszságokat követ el, anélkül, hogy kételtűségét bárki is gyanítaná. *Stevenson*, az író, csodálatos ügyességgel, egy rendkívül érdekes bűnügy keretében írta meg ezt a bravuros regényt, amely teljesen méltó arra, hogy a legnagyobb feltűnést keltsse. „*Jekyl doctor csodálatos története*“ (amely egy kötetből áll) a „*Legjobb könyvek*“ című regénytárban jelent meg. Megrendelhető úgy a *Légrády* testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest Váci-körút 78) mint minden könyvkereskedésben.

Zimándy családja.

(Ezer forint egy czáfolatért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A maga nemében páratlan bűnügyi följelentés érkezett a pestvidéki királyi törvényszékhez.

A panaszos *Zarándy* Gáspár, a terhelt *Zimándy* Ignác, a Kossuthgyalázó török-bálinti plébános. A vád család. Hogy milyen módon csalta meg *Zimándy* a panaszos, azt a följelentésben így adja elő:

Zimándy Ignác plébános, a *Kossuth* Lajos elleni támadások főrendezője, a napilapokban és legutolsó könyveiben a következő hirtetést tette közzé:

Ezer forint jutalom annak,
aki a műveim bármelyik adatát
megczáfolni képes.

— Én — mondja *Zarándy* — ismerem *Zimándy* tudom, hogy ő felülmúltalan mestere a rágalmazásnak s így biztosra vettem, hogy találok olyan adatot, amelyet föltétlenül megczáfolhatok. Habár a könyv egy fabatkát sem ér, megvettem hat forintért. Áttanulmányoztam a férczmunkának mind a hat kötetét, de megczáfolni valót alig találhat abban az ember, mert *Zimándy* elég fufangosan csak egyéni véleményét írja és nem adatokat mond el. *A 2000 koronás jutalom hirdetése csak családok*, hogy mennél többen vegyék meg a könyvet és ő több ezer forintot zsebelhessen. Mint-hogy pedig én elhatároztam, hogy czáfolok, hát alaposan átolvastam a munkát és végre két adatot is találtam. Az első adat ez:

„A sajtóbírósnak nagy részben zsidókból és szabadkőművesekből áll, tehát a legádázabb ellenségeinkből.“

No hát ez nem igaz. A budapesti esküdtszék az utóbbi években sorra fölmentette a néppárti papokat és hírlapírókat, aztán egyetlen olyan esküdtszék sem volt eddig, amelynél a tagok nagy része zsidó vagy szabadkőműves lett volna. Ezt statisztikai adatokkal bizonyíthatom.

Ezért a hazug és fényesen leczáfolt adatért jár nekem 1000 forint jutalom.

A másik hazug adat az, amelyben a zsidókat támadva azt írja:

A Prostituáltak Lapja zsidó ponyva lap, Istentagadó, vallástalan, szemérmetlen, erkölctelen, buta papfalo zsidófirkonczok csacsiförmedvénye.

Pedig köztudomásu, hogy a nevezett lap szerkesztője, *Gebhardt* Lajos fővárosi tisztviselő az óskatolikus *Gebhardt*-családból származik.

Ezért ismét jár nekem 1000 forint jutalom.

Ezen hónap 7-ikén ajánlott levélben föl-szólitottam *Zimándy* tudom, hogy fizessen, ő azonban még csak nem is válaszolt levelemre. Tehát a jutalomdíj ígérete is csak hazug reklám. Eltekintve a közvéleményben okozott erkölcsi kártól, *Zimándy* ravasz fondorlattal tévedésbe ejtett emgem, elrabolta az időmet, hogy magának hat forint anyagi hasznot szerezzen, vagyis az én káromra csalást követett el. A ravasz fondorlatot megállapítja a kifizetni egyáltalán nem szándékolt két ezer koronás jutalomdíj, mert hiszen egy katolikus papról senki sem tételezhette föl, hogy ez csak közönséges üzleti fogás. Az én károm csekély ugyan, de ő ezeket tévesztett meg a hazug hirdetéssel.

Unokatestvérek párbaja.

— Vérontás a bálban. —

Arad, július 19.

A nagyszéksői tanyákon, mint *Szegedről* írják, atyafivérontás volt tegnap éjszaka. Két fiatal legény, egymásnak unokatestvére, véres párbajt vívott a korcsmában, melynek végeztével az egyik rokon vérbe-fagyva maradt a helyszínen.

A *Vőneki* József korcsmájában dugott bál volt éjszaka s a bálon *Berta* János és *Berta* József legények is jelen voltak. Köztük János volt az idősebb, husz éves, míg a kisebbik, *Berta* József csak most tölti be 18-dik évét.

Berta József éjjel felé odatette a bátyja elé a boros üveget:

— Igyál.

— Nem iszom, — felelte az — s ha innám is, hát a magam borából innám.

— De csak igyál — unszolta mégis József.

— Ugyan hagyj békén — viszonzá János s ellökte a bort maga elől.

Ez szörnyen fölmérgesítette az indulatos természetű fiut s hirtelen fölkapva az ellökött üveget, bátyja felé dobta, de a dobás nem talált.

(Erre *Berta* János visszafordult s képen-vágta okvetetlenkedő unokaöccsét. Egy legény ugrott ekkor elő, s félrehívta Józsefet, a vendégek azt hitték, békítésre, de nem így volt, mert a legény suttogva így uszította az unokaöccsöt bátyja ellen:

— No, az áldodat ezt már el ne törd, mert ha eltüröd, te mulsz ki a világból!

Több se kellett a dühös legénynek, tüstént bátyja ellen fordult s ádáz birkózást kezdett vele. Valóságos párbaj volt ez, néma, életre-halálra szóló, segítők jelenlétében.

Végre az öregebb rokon már-már legyűrte a kisebbet, mikor az hirtelen kést rántva, a hosszú éles pengét beledöfte a bátyja oldalába.

Berta János azonnal összeesett, s mikor az orvos, dr. *Kuthy* Elek hozzáérkezett, még akkor is eszméletlen volt, s csaknem elvérzett. Az orvos azonban bekötözte sebet s hazaszállította a *Berta*-tanyára.

A vérontást hajnalban telefonálták meg az alsótanyai központra, ahonnét maga *László* Kálmán pusztai kapitány lovagolt ki legényeivel a vizsgálat megejtésére.

Meg is találták *Berta* Józsefet, aki épen a Bánátba akart szökni, mind mondá, aratásra. Kihallgatták s azt vallotta, hogy a legények biztatására vívta a véres párbajt.

Berta János most életveszélyes állapotban fekszik a tanyájukon.

Csak a Gyulát akarom!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Tegnap este 7 óra felé nagy ribillió támadt a fővárosi Baross-utcán. Egész sereg ember, suhancz és gyerkőcz fogott körül egy rendőrt, a ki egy tisztességes ruhába öltözött. uriasnak látszó leányt cipelt inkább, mint vitt magával. A leány síró hangon kiáltott.

— Édes biztos ur, csak a Gyulámat akarom, csak a Gyulát akarom!

— Mindjárt megkapja a Gyulát, csak jöjjön szépen velem!

— Csak a Gyulát, édes biztos ur. Ne bántson engem, én nem akarok a Gyula nélkül élni!

A csoport röhögve, vihogva követte a szerencsétlen teremtetést s egyik-másik mesterinas közbe kurjantott.

— Én vagyok a Gyula, kisasszony!

A rendőr pedig egyenesen a tavaszmező-utcza rendőrkapitányságra vitte a leányt, a hol eleinte azt hitték, hogy szerelmi bánatból megmérgezte magát, az orvosi vizsgálat után azonban kiderült, hogy — *részeg*. A rendőrtisztviselők szánakozva vették körül, a midőn az egyik rendőrirnok felkiáltott:

— Nini! Ez a Hacker Anna, a Hacker Antal korcsmáros leánya.

Általános csodálkozás, Hacker Antal tehetős korcsmáros, a kinek a Baross-utczában virágzó vendéglője van.

A rendőr, a ki a leányt hozta, elmondta az ügyeletes tisztviselőnek, hogy a Mária Terézia sétaterén a fűvön üldögélt és egyre „Gyula” után kiáltozott. Miután közbotrányt okozott, azért hozta be.

A rendőrirnok elfutott az apáért, a ki kocsin jött az elkeseredett szerelmesért. Itt aztán kiderült, hogy a leány az apja csaposlegényébe szerelmes. A mikor ezt az apa épen az nap észrevette, elkergette a legényt. A leány bánatában leitta magát és elszökött hazulról.

Az öreg Hacker Antal szörnyen restelkedett. Azt a tanácsot adták neki, hogy ne álljon a szerelmesek útjába. Az öreg Hacker alighanem megadja magát, legalább megígérte, hogy ha a leány nem enged, nem bánja, ha a csaposlegény veszi is el feleségül, csak arra kérte a rendőroket, hogy ne adják tovább a hirt.

Ma már az egész Józsefvárosban csak arról beszélnek, hogy a Hacker Annát egy csaposlegény veszi feleségül.

Ez pedig nagy szenzáció.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Oratorium-Egylet holnap, *pénteken* este 8 órakor *összpróbát* tart.

Az aradi kulturális egyesületek fuziója.

(A Kölcsey-Egylet, Kaszinó, Nemzeti Szövetség, Képzőművészeti- és Zenekedvelők-Egysége szövetkezése.)

Arad, július 19.

Aradváros és a megye társadalmi életére nagy fontossággal bír az a terv, melylyel most foglalkoznak arra hivatott emberek. Arról van szó, hogy *Arad valamennyi kulturális egyesületét egybevonják*, hogy azok közös erővel, egymást támogatva munkáljanak.

A Kölcsey-egylet újjászervezése ügyében kiküldött bizottságban foglalkoztak az eszmével és azt általánosságban el is fogadták. Erre nézve a következő határozati javaslatot terjesztik a Kölcsey-egylet választmányára elé:

A bizottság egyértelműleg megállapítja, hogy Aradváros és Aradmegye területére kiterjedő olyan egyesülés, mely az összes intelligens elemek bevonásával a Kölcsey-egylet alapszabályaiban körülírt célokat követi s mely társadalmi és szellemi központot képezzen, feltétlenül szükséges és fenntartandó.

Mivel pedig részint azonos, részint rokontermészetű újabb egyesülések az erők szétforgácsolására vezettek és a nemes és magas szellemű erők mellett az Aradon létező számos egyesület és társulat nem képes a kívánatos mértékben kifejteni: a bizottság elérkezettnek látja az időt arra, hogy a Kölcsey-egylet által kezdeményezve nagyszabású akció indíttassék a társadalmi és intellektuális erők közös és közös-célú munkára való egyesítése érdekében.

Jelesül a Kölcsey-egylet, a Kaszinó, az Aradi Nemzeti Szövetség és az Aradi Képzőművészeti- valamint a Zenekedvelők-egylet vezető

tényezői volnának meggyerendők oly irányu elhatározásra, hogy egy erős, hatalmas, a város és a megye minden művelt lakóját egyesítő társadalmi egyesülés jöjjön létre, a mely egy — az erők összetétele révén hamarosan létesíthető — látható központot: otthont nyerjen s onnét sugározza szét azt az intenzív működést, a melyre igen nagy szükség van.

A jelzett egyesületek fuziójából keletkező nagy egyesületben külön csoportok, külön elnökségek és bizottságok közremunkálásával az egyesület munkaprogramm keretében szolgálnak a nagy közérdeket; kifejlesztenek a társadalmi összetartozandóság ma szunnyadó érzetét, előmozdítanák a nemzeti közműveltséget, népszerűsítenek a tudományokat, ápolnák és fejlesztenek a művészeteket úgy a városban, mint a megye nagyobb helyein és ez utóbbiakkal való sűrű társadalmi és szellemi érintkezés segélyével közelebb hoznák a vidéket a városhoz; az intelligencia azon anyagi áldozatait pedig, melyeket az most sok apróbb medenczébe hord látható s értékelhető eredmény nélkül, egy közös mederbe terelnék, és a mellett, hogy a közönséget sok fölösleges kiadástól mentenék meg, mégis nagyobb anyagi tőkét s ennek segélyével nagyobb erkölcsi súlyt nyernének, mint a mai széttagolt állapotban.

A püspök és a rózsza.

(Strossmayer és a magyar kisasszonyok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Kellemetlen botrány történt tegnap a rohísi fürdőben egy ugynevezett jótékonyági alkalomból.

A fürdőigazgatóság a helybeli szegények és a helybeli német népiskola javára népünnepélyt rendezett a szokásos és sablonos bazárokkal.

Meg kell jegyezni, hogy az ottani lakosság szlovén és ennek gyermekei számára építette a *Schulverein* a német iskolát. Az iskola nyolcz évig üresen állott, a nép gyermekeit nem bocsátotta a német iskolába, mely nemzetisége ellen tör. De végre az ellentállás megtört és két év óta az iskola működik.

A fürdőigazgatóság magyar leányokat kért föl a népünnepély jegyeinek árusítására és a bazárokkal való működésre. S a magyar anyák elég gyengék voltak, hogy megengedték, miszerint ezen a helyen, hol a szláv és német elem ütközik, leányaik a némettség szolgálatába álljanak. A magyar lányok a diakovári püspököt, *Strossmayert* is megkínálták egy rózsával, hogy azt a jótékonyág céljából vegye meg.

Strossmayer azzal utasította el őket, hogy magyar lányoktól semmit sem vesz.

S mikor az egyik kisasszony megmagyarázta neki, hogy itt jótékonyágról van szó, melyet a magyarok épen a szlávokkal akarnak gyakorolni, Strossmayer azt mondta:

— A szlávok a magyaroktól jótékonyágot sem fogadnak el s nem akarnak nekik hálásak lenni!

E nagy gorombaságért nem lehet menteni Strossmayert, ha mindjárt a nemzeti elv alapján cselekedett is. Ugy találta, hogy udvariati lehet azok iránt, kik nemzetének ellenségeivel szövetkeztek és elfeledte, hogy *nőkkel* áll szemben, akik jót vélték cselekedni.

Meg kell azonban mondani e sajnos alkalomból azt is, hogy bennünk magyarokban kevés a nemzeti öntudat, családjainkban kevés a nemzeti szellem; gyermekeink, különösen leányaink nevelése kozmopolita. Mert csak így

történhetik meg, hogy a szunynyadó nemzeti öntudat nem bír helyes irányt szabni a cselekvésben ott, hol éles nemzetiségi ellentétek legalább is háttérbe vonulást javasolnának. Szeretnénk tudni, hogy szerb, vagy szász leányok árulnának-e bazárokkal magyar iskolák számára!

HIREK.

Kis káté

fürdővendégek számára.

Ki a fürdővendég?

Fürdővendég azon egyén, kinek kötelessége úgy fizetni, mint egy milliomosnak, kötelessége mindent égig dicsérni, úgy, mint egy boldog völegénynek s végül kötelessége mindennemű díjakat és járandóságokat fizetni.

Melyek e járandóságok?

Fizet térdíjat. Azért, mert a fürdőből teret foglal el. Fizet ozon-díjat, mert szívja az ózont. Fizet fürdődíjat, mert néha fürdik. Fizet zenedíjat, mert meghallgathatná a zenét, ha volna, fizet gyógydíjat, mert megakarna gyógyulni. Fizet kilátásdíjat, mert szép tájéban van alkalma gyönyörködni, ha nem sajnál a fürdőtől pár órára elzalogolni. Fizet lapdíjat, mert újságot olvas. Fizet telefondíjat, mert van telefon. Fizet lepedő, törülköző díjakat, fizet a szobaleányoknak, a kiszolgáló, a fizetőpinczérnek, fizet a gondnoknak, az irnoknak, a kerülőnek, fizet a kapusnak, szolganak, fizet . . . szóval mindenkinek, mindenért, mindenhol, mindenkor, mindent fizet.

Mit kap ezért a fürdővendég?

A fürdővendég kap egészségügyi ellátást, vagyis kozmós levest, odasült pecsenyét, mult heti téstát, gorombaskodást, kap kilátást, levegőt, fürdőt, ozont.

Mi a fő a fürdő használatánál?

A fürdő sikeres használatánál fő a toilette, Szép, elegáns, izléses toilette, naponta háromszori átváltózással reggeli, déli, esti fürdőruha, melyet minél többen megirigyeljenek, séta a korzón s időnként a végső unalomban maga a fürdőzés.

Kinek használ a fürdő?

A fürdő használ a bankoknak, mert tömegesen veszik fel a fürdőző apák a pénzt a fürdőzéshez, használ a szabóknak, mert halomszámra kapják a megrendeléseket, használ az otthon maradt szalma-özegeknek, kik legjobban s legvigabban töltik ilyenkor odahaza az időt, használ a bánatos kis özegeknek s elhagyott hitveseknek, mert fürdön könnyen akad lelkes udvarló, használ a fürdőtulajdonosnak, kik milliomosokká lesznek a sok jövedelemtől.

Milyen minden egyes fürdő tulajdonsága?

Minden egyes fürdőnek kitünő a kilátása, remek a levegője, gyógyit aszkórt, sápkórt, soványságot, kövérséget, közhényt, csuizt, konyhája remek, szobái csinosan rendezettek, a kiszolgálás előzőkeny.

Honnan tudni ezeket?

A prospektusból. Csakis a prospektusból.

Mi a fürdő orvos kötelessége?

A fürdő-orvos kötelessége minden fürdővendégről konstatálni, hogy

- ha kövér, azt, hogy sovány lett;
- ha sovány, azt, hogy kövér lett;
- ha sápadt volt, azt, hogy most piros;
- ha vérmes volt, azt, hogy most sápadt.

Kötelessége továbbá udvarolni minden hölgynek korra való tekintet nélkül.

Mit mond minden fürdővendég, ha hazajön?

Hogy nagyon jól érezte magát.

Mit kell erre felelni?

Őn csakugyan remek színben van Nagysád.

— Ferencz Ferdinánd főherczeg — mint jelentik — e hét elején nejével *chlumetzi* nyaralójába utazott, mely *Wittingau* mellett vadregényes tájon fekszik. Daczára annak, hogy

minden ünnepélyes fogadtatás mellőzését kérte, mégis a lakosság megjelent a pályaudvaron. Másnap két iskolásleány jött a főhercegi palotába és gyönyörű virágcsokrot nyújtottak át a főherceg nejének *Hohemberg Zsófia* hercegnőnek. A főherceg rendelkezése a két leánykát a kastélyban megvendégelték és egyúttal intézkedtek, hogy a többi iskolás leánykát is megvendégteljék. A napokban tartották meg ezt a lakomát, melyen az összes tanuló-ifjuság, több mint *négyszáz* gyermek, vett részt.

— **Az aradi ipar- és népbank igazgató választmánya** ma délután tartotta félévi ülését, a melyen *Szalay Károly* elnöklete alatt *Tagányi István*, *Reicher Ferencz*, *Ring Lajos* igazgatók, *Bóhm Adolf* vezérigazgató s az igazgató választmánynak csaknem összes tagjai jelen voltak. Az ülés megnyitása után *Szalay Károly* meleg részvétellel emlékezett meg csejthei *Varjassy József*, az aradi ipar- és népbank elnökének elhunytáról s indítványára elhatározták, hogy emlékéit jegyzőkönyvben fogják megörökíteni, melyet kivonatilag a családdal is közölnék. Hangsúlyozta végül elnök, hogy a megboldogult nevét megörökíteni s érdemeit kellőképp méltatni az évi rendes közgyűlés lesz hivatva. Azután *Bóhm Adolf* vezérigazgató terjesztette be a negyedévi forgalmi és a félévi üzleti mérleget, a melyből örömmel győződött meg az igazgató választmány, hogy az intézet a múlt év első feléhez képest igen szép eredményt mutat fel és hogy forgalma jelentősen megnőtt. Végül *Konschitzky József* titkárt, ki az intézetnek husz év óta szorgalmas, ügybuzgó hivatalnok, érdemei elismerésül czéggjegyzési jogosultsággal bizták meg.

— **Elöléptetett ménésbirtok-igazgató.** A király *Juhász Bálint* kir. tanácsost, a mezőhegyesi állami ménésbirtok igazgatóját jószágigazgatóvá nevezte ki, mit a hivatalos lap mai száma a következőkben publikál.

Földmivelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Juhász Bálint* királyi tanácsost és ménésbirtok-igazgatót, a VI. fizetési osztály első fizetési fokozatába, jószágigazgatóvá kinevezem.

Kelt Ischlben, 1900. évi július hó 4-én.
Ferencz József, s. k.

Darányi Ignác, s. k.

— **Áthelyezett mérnök.** *Péterfy Andor*, *Péterfy Antal*, Arad előkelő polgárának fiát, *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter, az aradi államépítészeti hivatalhoz helyezte át. A szakképzett szorgalmas mérnök eddig a trencsényi államépítészeti hivatalnál volt alkalmazva.

— **Az a „bizalmas rendelet.”** A *Bud. Tud.* az alábbi értesítést teszi közzé: Azzal a leg-hitelesebb helyről származó nyilatkozattal, amelyet a *Magyarság*-ban megjelent, a magyar kereszténység 900 éves jubileumáról szóló u. n. „bizalmas rendelet” ügyében közölhettünk, a közvélemény e vita felett immár napirendre térhet. Hiszen a *Magyarság* tegnap maga tett tanúságot amellett, hogy az általa eredetileg közölt rendelet nem is létezik, azzal, hogy tegnap olyan szöveget tett közzé, amely állítólag azonos az általa eredetileg közölt rendelettel, holott tegnapi közleménye egészen más, mint az a rendelet, amelyet a lap *Szell Ignác* államtitkárnak tulajdonított. A *Magyarság* tegnapi közleménye egy *tényleg kiadott* rendelet szövegét tartalmazza, de ez a hatóságokat csak arra figyelmezteti, hogy az 1848. törvények értelmében középületek kizárólag országos ünnepségek alkalmából diszitendők fel. E figyelmeztetésen egy higgadt ember sem ütközhetett meg, mert abban semmi sincsen azokból, amiket az apokrif „bizalmas” rendelet tartalmazott. Most már az illetékes fórum dolga lesz, hogy nyomára jöjjön annak, miképen keletke-

zett a koholt szöveg s hogyan jutott nyilvánosságra?

— **Egy bukaresti ügyvéd a zsidók üldözéséről.** Érdekes vendég tartózkodott ma keresztültutazóban Aradon: *M. Lupesco* bukaresti lakos, a ki Párisban szerezte meg ügyvédi diplomáját, de azt Romániában nem érvényesítette. Lapunk egyik munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni *Lupesco dr.-ral*, ki 12 év óta lakik Bukarestben, s a ki a *romániai zsidó üldözésekről* többek között így nyilatkozott:

— Romániában és a külföldi lapokban úgy tüntetik fel az üldözést, mintha az *gazdasági krízis* lenne, mely első sorban a zsidókat érinti. Ez a felfogás igen kis részben áll, mert Romániában csak ürügyül használják fel a gazdasági krízis hangoztatását és annak álarcza alatt akarják az egyéneket tönkretenni.

A zsidókat Romániában idegeneknek tekintik, de sorsuk tényleg *rosszabb az idegenekénél*, mert míg az idegenek bárhol élvezik az illető ország protekcióját és oltalmát, addig Romániában a zsidónak, kit hazája megtagad s kiről a többség mit sem akar tudni, nincs semmi oltalma. Tehát annak a magatartásnak, melyet a románok az idegenekkel szemben szoktak tanusítani, csak a kárát vallja, de hasznát éppen nem.

Rendkívül érdekes *Lupesco dr.-nak* az a nyilatkozata, melyet saját tapasztalatai alapján a *magyarországi románokról* tett munkatársunk elött.

— Érintkeztem — ugymond — Erdélyben számos románnal, a kik bevallják nyíltan, hogy őket itt nem nyomják el, sőt *szabadabban, jobban és függetlenebbül élnek Magyarországon, mint Romániában élnek.* Üldözésről szó sincs, ellenkezőleg dicsérik a magyarok toleranciáját, a kikkel egyetértésben lehet és szeretnek élni.

— **Traytler Andor dr.,** az oly váratlanul elhunyt fiatal kórházi orvos halála városzerte részvétellel találkozik. Elhunytáról ma bocsátották ki a gyászjelentéseket. A mélyen lesújtott család jelentése így hangzik:

Ozv. *Traytler Andorné* szül. *Sugár Jolán*, a maga, valamint *Bandika* fia, az alólírottak és számos rokonai nevében mélyen megtört szívvel tudatja a felejthetetlen jó férj, illetve apa, gyermek, testvér, sógor, vő és jóbarát: *dr. Traytler Andor*, az aradmegyei kórház orvosának, folyó évi július hó 18-án, esti 5 órakor, életének 33-ik s boldog házassága 3-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi július hó 20-án, d. u. 5 órakor fognak a megyei kórház halottas terméből a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért július hó 21-én, d. e. 10 órakor a főt. Minorita-atyák templomában. Aldás emlékére! Arad, 1900. július hó 19-én. Ozv. *Traytler Antalné* szül. *Steinitzer Paulina*, édes anyja. özv. *Steinitzer A. J. né* nagyanyja. *Traytler Dezső* fivére. *Green Nándorné* szül. *Traytler Irén*, nővére. *Green Nándor*, dr. *Sugár Jenő*, sógorai. *Sugár Béla* és neje szül. *Faludi Francziska*, apósa és anyósa. *Walder Gyula* és neje szül. *Steinitzer Berta*, Dr. *Marschall Lajos* és neje szül. *Steinitzer Malvin*, nagybátyjai és nagynénjei.

A megyei kórház igazgatósága külön gyászjelentést bocsátott ki, mely a következő:

Az aradmegyei kórház igazgatósága fájdalmas szívvel tudatja, 8 éven át buzgó odaadással működő másod orvosának, *dr. Traytler Andornak*, 1900. július hó 18-án, agyszélhűdés következtében beállott váratlan halálát. Arad, 1900. július 19. Béke lengjen porai felett!

Aradmegye székházára a gyász eset alkalmából kitűzték a fekete lobogót. A tisztviselői kar az alábbi jelentésben tudatja veszteségét:

Aradmegye tisztviselői kara részvétellel jelenti *dr. Traytler Andor*, a megyei kórház másod orvosának folyó évi július hó 18-án, rövid

szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 20-án, pénteken délután 5 órakor fognak a megyei kórházban levő lakásából örök nyugalomra helyeztetni. Arad, 1900. évi július hó 19-én. Béke poraira!

Az országos orvosszövetség aradi fiókja a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Az országos orvosszövetség aradi fiókszövetsége fájdalmas részvétellel jelenti érdemes tagtársának, *dr. Traytler Andornak*, élete 33-ik évében rövid szenvedés után f. hó 18-án délután 5 órakor bekövetkezett halálát. Aradon, 1900. július 19. A kartársak kéretnek a f. hó 20. án délután 5 órakor végbemenő temetésen testületileg való részvétel végett 4 és fél órakor a városházán gyülekezni.

Az *Aradi Athletikai Club* a következő jelentésben tudatja gyászát:

Az Aradi Athletikai Club mély fájdalommal tudatja *dr. Traytler Andor* egyleti orvosának f. évi július hó 18-án, tevékeny és közhasznú életének 33-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei július hó 20-án délután 5 órakor fognak a megyei kórházban levő lakásáról örök nyugalomra tételni. Aldott legyen emlékezete! Arad, 1900. évi július hó 18-án. Az elnökség kéri a klub tagjait, hogy a temetésen teljes számban jelenjenek meg.

— **Ibsen betegsége.** A Daily-express szerint, mint nekünk táviratozzák, *Ibsen Henrik* orbáncz betegsége *súlyosbodott.* Az orvosok az agg költő életét féltik.

— **Zárógyakorlatok Aradon.** A honvédelmi miniszter elküldte *Aradvárosához* a 12-ik hadtest hadgyakorlatának tervezetét, mely szerint a 12 lovasdandárhoz tartozó 2-ik huszárezred augusztus 25-től szeptember 4-ig Aradon tartja zárógyakorlatait. Szeptember 5-től 7-ig egyesül a 7-ik hadtesttel.

— **Körorvos választás.** *Kisperegen* ma tartották meg *Senk Ferencz* pécskai főszolgabíró elnöklésével a körorvos választást, melyet a multkor a német-peregi választók távoimaradása miatt elhalasztottak. Hat pályázó közül *Parragh Elek dr.-t* választották meg, ki jelenleg a csongrád megyei Királyhalmon mint állami trachoma orvos működik.

— **Szerkesztő és főispán párbaja.** *Hollaky Arthur* udvarhetyi főispán tudvalevőleg a *Magyar Szó* egy cikke miatt tegnap *Dániel Gábor* és *Chernel György* segédei által provokáltatta *dr. Pályi Ede* szerkesztőt, a ki a maga részéről *Inczedy Lászlót* és *Haberfeld Marcellt* nevezte meg megbizottakul. A segédek tegnap délben találkoztak, s miután a békés kiegyenlítés lehetetlenségét konstataáltak, kardpárbajban állapodtak meg. A teljes bandage-zsal harc képtelenségig vivandó lovagias mérkőzés ma délelőtt 9 órakor folyt le a Fodor-Rákossy-féle vívóteremben. A párbajt *Dániel Gábor* vezette, míg *Chernel György* helyett, a ki ma hirtelen elutazott, *Orley Kálmán* jelent meg. Mint orvosok *Farkas László dr.* és *Alexander dr.* szerepeltek. A szokásos békítési kísérlet után a felek összecsaptak. A második összecsapásnál *Pályi Ede dr.* feje jobb oldalán *éles vágást* kapott és a kard hegye orrát is megsértette, mire a segédek a viaskodást beszüntették. Az orvosok *Pályi dr.* sebet 9 öltéssel varrták be. A párbaj után a felek kibékültek.

— **Szerenád Szentirmay Elemérnek.** Az aradi dalegylet kiváló jó érzésére mutat az az ünneplés, melyben *Szentirmay Elemér*t a városunkban időző, országos nevű dalköltőt részesítették. Tegnap este megjelentek a dalosok *Andorffy Péter* az aradi színház tagjának lakása előtt, hol *Szentirmay* lakik s *Kovács Pál* karnagy vezetése alatt több szép dalt énekeltek el. Hogy a dalok milyen válogatottan szépek voltak, önként következik abból, hogy a dalegylet, az alkalomnak megfelelően, *Szentirmay szerzeményeit* adta elő.

— **Uj gránitbánya Arad megyében.** Az arad-megyei *Kis-Halmagy* község határában, az arad-csanádi vasut mentén fekvő Nagy-Halmagy állomástól 4 és fél kilométer távolságra egy 15 kilométernyi területű gazdag gránitbányára bukkantak. Az érczekben is gazdag bányára egy külföldi bank tulajdona, mely annak tüzetes megvizsgálata végett lehvatta Budapestről dr. *Szontagh* bányatanácsost, a műegyetem tanárát, ki a talált gránitot elsőrangú, legjobb minőségű anyagnak nyilvánította.

— **Telefon Berlin és Páris között.** A telefonösszeköttetést Német- és Franciaország között e hó végén nyitják meg. Németország részéről az építkezések már jó ideje elkészültek és próbabeszélgetéseket is eszközöltek a francia határig terjedő közbeeső állomásokkal. A késedelem oka Franciaország részén van, hol a munkálatok igen lassan folynak. Ma már azonban ott is elrendelték a próbabeszélgetések megtartását és így e hó végén a telefont átadhatják már a forgalomnak.

— **Betiltott aradi népgyűlés.** Nagy János és Gyula, továbbá *Jankovits* István aradi lakosok kérelmet intéztek a polgármesterhez, hogy e hó 22-én, vasárnap délután 3 órakor a Ferencz-térre népgyűlést hívhassanak össze a következő programmal:

1. A rendszer.
2. Szervezkedés és a sajtó.
3. Az általános választójog.

A polgármester a népgyűlés megtartását nem engedte meg, azzal az indoklással, hogy ilyet csak oly esetben lehet összehívni, ha a társadalom minden rétegét érdeklő ügyek kerülnek szóba. A program pontjai pedig nem ilyenek. Erre az említettek újból megkeresték a polgármestert s programjukat a következő fejtegetéssel kísérték:

„Minden oldalról elnyomatásunkat érezzük, melynek a mai kapitalisztikus rendszer egyedüli okozója. Egyesületi védőoszlopunk a szervezkedés és működésünket előmozdítja a sajtó.”

Ez a magyarázat bár bővebb kifejtése a programnak, de nem czáfolja meg a polgármester indokolását.

— **Loubet elnök ünnepeletése.** *Loubet*-t a francia köztársaság elnökét, mint távirat-zzák Cherbourgban ma óriási lelkesedéssel fogadták. A közönség zajos ovációkban részesítette, a hadsereget is éltették. Az elnök kihallgatáson fogadta a tengerészeti prefektúra hivatalnokait, a hatóságokat és más testületeket. A püspök üdvözlő beszédére adott válaszában az elnök gratulált a püspöknek ahhoz, a kijelentéséhez, hogy a klérus kész a hazát tanításaival, buzdításaival és vigasztalásaival támogatni. A törvényszéki elnök beszédére azt válaszolta az elnök, hogy a jó közigazgatás elfogja enyészteni a most folyó agitációt, a mely inkább fölületes, mint mélyreható. Nem lesznek többé barátok és ellenségek, hanem csakis francziák, a kik nagy hazájukat szolgálják. A szárazföldi és tengeri haderőt képviselő tábornokok beszédére azt mondta az elnök, hogy jól tudja, hogy a köztársaság válságos pillanatokban számíthat hadseregére. De számíthat a távol keleten lévő tengerészcsapatokra is. A haditengerészet kész zászlajának becsületéért és a civilizáció védelméért küzdeni. Gratulálók önknek — mondotta azután az elnök — a köztársasághoz való ragaszkodásukért. Ez a forrása a jó fejelemnek, egész morális erőnknek és egész anyagi hatalmunknak egyaránt. Az akadémia igazgatójának azt válaszolta az elnök, hogy a tanítói kar folytassa munkáját a demokrácia javára és a köztársaság szolidaritása érdekében. Azon a lakomán, a melyet a község tegnap este az elnök tiszteletére rendezett, *Loubet* a polgármester pohárköszöntőjére azt válaszolta, hogy a szenátus és a kamara elnökeinek, a képviselőknek, a miniszterelnöknek és a tengerészeti miniszternek Cherbourgban való megjelenése azt bizonyítja, hogy a kormány egyetért Franciaország tengeri határainak megvédésében. A holnapi szemle meg fogja mutatni, hogy milyen gyümölcsöket hoztak azok áldozatok, melyeket a nemzet Franciaország tengeri hatalmának

fejlesztése érdekében hozott. Ámde nincs maradandó hatalom, na nem alapszik a szívek egyetértésén. A lakoma után az elnök este 10 órakor a Quai Napoleonra ment. Valamennyi hajó ki volt világítva. Tizenegy órakor az elnök a közönség lelkes tüntetése mellett visszatért szállására. A város nagyon népes volt.

— **Feljelentés a szállótelep ellen.** Nem mindennapi feljelentést tett *Szabó* Sándor kőműves mester az állami szállótelepek aradi igazgatósága ellen. A feljelentés szerint az igazgatóság hatvan házból álló munkás-telep építését oly munkásokkal végezteti, kiknek arra j. gosultságuk nincs. Ez esetben éppen maga az állam jár el szabályellenesen, ha a feljelentés igazat mond. A feljelentésre a miniszterium megbizta Aradvárosát, hogy indítson ez ügyben vizsgálatot s tegyen arról jelentést.

— **Galicziai manőverek.** Az őszi nagygyakorlatokra már nagyban folynak az előkészületek a katonai körökben. A 10-ik és 11-ik hadtest parancsnoka *Waldstätten* báró tábornagy, az 1-ső és 6-ik hadtestnek pedig *Galgóczy* tábornagy lesz.

— **Egy hírneves nemzetgazdász halála.** *Wirth* Miksa, az ismert osztrák nemzetgazdász, a „*Neue Freie Presse*” volt munkatársa, mint egy bécsi sürgöny jelenti, ma ott 78 éves korában meghalt. Életrajzi adatai a következők:

Wirth Boroszlóban született 1822. év február 27-én. Jogot végzett, mely után „*Der Arbeitgeber*” címmel heti lapot indított a Majna melletti Frankfurtban. Később a svájci statisztikai hivatal igazgatója lett. Számos közgazdasági munkája közül megemlíjük azt, a melyet hazánkról irt a „*Magyar föld és kincsei*” czimen.

— **Az esti tűz.** Ma este 9 órakor tüzet jeltek a városháza tornyában. A tűzörség *Stankovits* Milos tűzoltóparancsnok vezetése alatt vonult ki a *Vendel-utczába*, ahol a szalma-papirgyár tözsomszédságában egy szalmafedeles viskó gyuladt ki. A tüzet csakhamar lokalizálták, de a házat nem menthették már meg, az porrá égett. A rendörség részéről *Berecz* Ferencz rendőrhadnagy jelent meg a helyszínén. A kár jelentékeny.

— **Kommentár egy lemondáshoz.** Mai lapunkban megírtuk, hogy az aradi ügyvédi kamara *Popovics Deseanu* Simon kisjenői ügyvédet önkéntes lemondása következtében az ügyvédek lajstromából törölte. Mint értesülünk, *Popovics* a temesvári kir. közjegyzői jelöltek névlajstromába jegyeztette be magát s helyettes közjegyzői minőségben Német-Boksánban már megkezdte működését.

— **Öngyilkosság ágyuval.** A maga nemében páratlanul áll az a hír, melyet *Lemberg*-ből telegrafálnak. A lebergi tűzerkaszárnyában egy *Bileta* nevű káplár, ágyuval lötte magát agyon. A káplár megtöltötte az ágyut, odaállt a csöve elé és elsütötte. A művelet sikerült és a golyó természetesen eltépte *Bileta* testét. A káplár öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Elhunyt tanító.** A szegedi tantestületnek halottja van. Egyik derék, érdemes tagja, *Ferenczy* István belvárosi népiskolai tanító élte 53-ik, házassága 25-ik évében elhunyt. Halálát özvegye és négy fia gyászolja. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Leleplezett uzsorások.** A szilágymegyei csendörség hónapokig tartott nyomozás után nem kevesebb, mint 175 uzsorásról rántotta le a leplet, kik Szilágymegye területén hallatlan módon szipolyozták a megszorított lakosságot. Az ötven-hatvan százalékos kölcsön még a legenyhébbek közül való és legtrikábban fordultak elő, ellenben a száz és kétszáz százalék között változó kölcsönök a legsűrűbben fordultak elő. Számos olyan esetet derített ki a csendörség, hol 50 forintos kölcsön két-három évi hasznalataért elvitték a szegény ember házat és földjét. A kormánynak ugy látszik, tudomása volt ezekről az üzelmekről, mert külön rendeletben utasította a csendörséget ezeknek a visz-

szaléseknek a felderítésére. Ennek alapján indította meg a csendörség azt a nagyszabású nyomozást, melynek eredménye a szilágymegyei uzsorások leleplezése és feljelentése. A zilahi kir. törvényszék vizsgálóbírója az időközben beérkezett csendőri jelentések alapján már hónapok óta foglalkozik a vizsgálattal s valószínűleg a törvényszék még az idén itélkezni fog a feljelentett uzsora-ügyekben.

— **Tollfosztás az aradi várban.** A „baka nyelv” az olyan valami, a mit civilizált emberek nem igen értenek. Ezt a katonai volapüköt ismerteti ma *Tömörkény* István a „*Pesti Hirlap*” tárczájában. A felsorolt katonai kiszólások között van sok humoros vonatkozású és van egy, a mely az aradi várban keletkezett. Például: Aki be van csukva, az bakák szerint mindig és tisztán csak azért van becsukva, mert „nem akarta röggel meginni a kávé-t”. Aki várfogságot ült, az vót már brigádba, ugyancsak ez az ur az, a ki már tollat is fosztott. (Tollat szoktak velük fosztatni az aradi várban.)

— **Esperes-választás.** Szerke az arad-békési ev. egyházmegyében az esperes-választás foglalkoztatja most az evangélikus híveket, kiknek augusztus 1-ig kell beadniok szavazatukat. Sok helyütt megtörtént a szavazás, így Szarvasról jelentik, hogy az ottani főgimnázium tanári kara két szavazatát újból *Koren* Pál csabai lelkészre, a leköszönt esperesre adta. A határozat egyhangulag hozott.

— **Feleséggyilkos községi tanácsos.** Zürichből jelentik, hogy ott ma a rendörségnél jelentést tett egy *Huber* Jakab nevű kereskedő, hogy őt az elmúlt éjjel megtámadták, kirabolták és egy csatornába dobták. A rendörség előtt gyanusnak tűnt a dolog és nem adtak hitelt elbeszélésének. Kikutatták a feljelentőt s egy revolvert találtak nála, miért jogtalan fegyverhasználat czimen letartóztatták. Pár órával letartóztatása után kiderült, hogy *Huber* álneven jelentkezett és nem más, mint *Rosenberger*, a ki pár nap előtt nejt borzalmas módon meggyilkolta. A gyilkos a községtanács tagja volt, és a közéletben nagy szerepet játszott. Hetvenéves anyját és testvéreit szintén letartóztatták.

— **Aradi gyűjtés a vakoknak.** Most érkezett meg a vakokat gyámolító országos egyesület évi jelentése, mely szerint a múlt évben a vakok részére az aradi anyakönyvi hivatalban kitétt perselybe 16 korona 90 fillér folyt be.

— **Merénylet egy vonat ellen.** Rejtélyes merénylet történt a minap a Szentés és Hódmező-Vásárhely között közlekedő vonat ellen. E hónap 13-án délelőtt a Szentésről kiinduló vonatra, alig pár kilométernyi távolságra az állomástól, ismeretlen tettesek kétszer rálöttek. Az egyik lövés darabokra zúzta az ablakot és beforódott a kocsifalába. Abban a kocsiszakaszban ült *Bezdán* József torontál-tordai plébános, akinek a kabátját horzsolta a golyó, de nem sebesítette meg. A másik lövés egy harmadik osztályú kocsit nyitott ablakán hatolt be és a kocsiszakaszban magánosan utazó özvegy *Tóth* Andrásné szegvári lakost jobbalántékan halálosan találta. Mikor a vonat Mindszent állomására berobogott, csupán azt a kocsit vizsgálták meg, melynek ablakát a revolvergolyó öszszeszezta. Miután ott az ablaktörésen kívül más bajt nem konstataáltak, a vonat tovább haladt Vásárhelyre. A szerencsétlenséget aztán csak utközben vették észre, amikor az egyik megállónál két utas szállott be abba a kocsiába, ahol az agyonlőtt asszony feküdt. Ezek eleinte azt hitték, hogy az asszony alszik, de nemsokára észrevették, hogy halott. Erre lármát csaptak és a vonat nyílt pályán megállott. A csendörség most nyomozza a merénylőket. A szerencsétlenül járt *Tóth* Andrásné hozzátartozóit értesítették a katasztrófáról.

— **Szerencsétlenül járt turista.** *Lemberg*-ből jelentik, hogy *Kronenberg* dr. varsói orvos a

Tátrahegységben kirándulás alkalmával egy gleccserről lecsuszott és a mélységbe zuhant. Fején és arcán súlyos sebeket szenvedett és lábszárcsontját eltörte. A mentők a kórházba szállították.

— **A haló.** Egy Balaton-melléki fürdőben nagyobb társaság áldogált a vizparton. Az öreg halász éppen a halójával vesződött. Halászathoz készült. A társaságnak egy nem annyira fiatal és naiv, mint inkább naivaskodó tagja, gyermekes örömmel csapta össze a kezeit:

— Jesszusom! haló! . . . Bácsi halászni fog?

Az öreg anélkül, hogy fölnevezett volna, még a pipát sem vette ki a szájából, úgy válaszolt:

— A mint látja a kisasszony.

— Megengedi, ugyebár, hogy megnézzük? . . . Nagyon szeretném látni, hogy miképen vetik ki a halót.

Az öreg egyet sodorított ősz bajuszán s hamisan kacintott a nagyságos kisasszony felé:

— Menjen már . . . *Mintha nem tudná* . . .

— **Életmentő regattisfák.** Izgalmas jelenet folyt le tegnap este felé Nagybecskerekén. Az ottani hajósegylet egy négyes csapata ment fel-felé a Begán és éppen fordulni akartak, midőn közel a csónakhoz egy emberi fejet pillantottak meg, mely hol a víz alá ment, hol felbukott. Eleinte ügyet sem vetettek rá, azt hívén, hogy valaki pajkosságból bukdácsol. Csak midőn melette elhaladtak, látták az illető eltrúzott vonásain, hogy itt nem éretlen tréfa, hanem egy fuldokló halálküzdélme folyik le. A strokman, Magyar Károly dr. „állj“-t és „hátra“-t vezényelt. A fuldokló éppen azon pillanatban merült fel újra, midőn a csónak melé került. A strokman hirtelen elkapta a fuldokló karját, a csónakhoz huzta és lassan partra viték, hol az illető maga erejéből bár, de nehezen vándorolt a szárazra.

— **A dob-utczai hitves gyilkosságához.** *Schlesinger* Márkusné, született *Braun* Annát, a kit tegnapelőtt férje meggyilkolt, ma délelőtt bonczolták föl *Minich* Jenő dr. budapesti törvényszéki orvos, *Ajtay* Sándor István dr. tanárségi segédkezője mellett. A bonczolás megállapította, hogy a szerencsétlen áldozat halálát elvérzés okozta, a mennyiben gyilkos férjének kése átmetszette nyakán az ütér. Bonczolás után a holttestet koporsóba tették és kivitték az izraelita temető halottas házába, a honnan holnap délelőtt temetik el. Gyilkosának, *Schlesinger* Márkus kántor-tanítónak, a ki saját nyakát is elvágta, állapota a Rókus-kórházban, a hol ápolják, annyira javulóban van, hogy az orvosok már nem tartják sebtét életveszélyesnek. Fölgyógyulása után átadják a vizsgálóbíróságnak.

— **Kutyától széttepett holttest.** A budapesti kerepesi-úti temető mögött a keleti pályaudvar felé vezető út melletti bokrok között egy újszülött fiú-csecsemőt találtak, a mely az orvosi vélemény szerint már napokkal ezelőtt került oda. Karjai, lábai szét vannak marcangolva, s valószínű, hogy kóbor kutyák kezdték ki. A kis holttestet a bonczoló intézetbe vitték, a bünső anya kinyomozására pedig a rendőrség megtette az intézkedéseket.

— **Katonazene a parkban.** A cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara holnap, *pénteken* este 8 órától 11 óráig a Baross-parkban nagy hangversenyt rendez.

— **A téli kupé.** Egyik előkelő nagyváradai ügyvéd a minap föl akart szállni egy vonatra Budapest és Nagyvárad között valamelyik állomáson. A kocsik zsufolásig meg voltak tömve utasokkal, csupán egyetlen egy kupé volt üres. Az ügyvéd mivel egy kocsiban sem kapott helyet, folszállott az üres kupéba. Még jóformán el sem helyezkedett azonban, mikor e kalauz oda ment hozzá s parancsoló hangon szólt:

— Abban a kupében nem szabad utazni. Tesék kiszállani!

Az ügyvéd azonban mibe sem vette a kalauz figyelmeztetését s kijelentette, hogy nagyon jól érzi magát és éppenséggel nem hajlandó kimozdulni onnan. A kalauz lármázott az ügyvéd nem kevésbé, mire az állomási főnök is oda került.

— Miért nem hagyja békében azt az urat — kérde a főnök a kalauztól.

— Mert ez kérem *téli kupé* válaszolt a kalauz. Miután azonban az ügyvéd kijelentette, hogy nem fog megfázni a téli kupében, az állomási főnök jóakaratóból tovább utazhatott.

— **Falb jóslatainak zárszámadása.** *Falb* Rudolfot, a viharprófétát, némelyek gunyolják, mások valóságos profétának tartják, a tudósok körében pedig a legnagyobb véleménykülönbség uralkodik az ő időjóslásainak tudományos alapját illetőleg. — Most *Reinek* kapitánynak eszébe jutott a leghelyesebb utat választani, tudniillik *Falb* jóslatait tényleg összehasonlítani a megtörtént időjárás eseményekkel. Tavaly *Falb* 65 proféciát mondott, ebből 35 éppen nem, 19 félig, 14 pedig egészen beteljesedett. Az általa megjövendölt 24 kritikus naphól pedig 10 csöppet sem volt kritikus, 7 félig volt az s csak 7 napon volt az idő olyan, hogy kritikusként lehetett minősíteni.

— **Zavargások egy temetésén.** *Horn* Jakab kurtyai lakos szolgálatában állott — mint nekünk írják — *Kraacsesszku* Mara nevű oláh leány, aki pár héttel ezelőtt szolgálatadójánál megbetegedett és ilyen állapotban haza ment szüleihez, a hol a mult szombaton meghalt. Még a betegség ideje alatt azt hészélték a községben, hogy *Horn* el akarták pusztítani a leányt és mérget adtak be neki, attól lett beteg. *Horn*, a mint ezt a pletykát meghallotta, orvost hivatott és megvizsgálta a leányt, ki-nél nagyfokú tüdőgyulladás találtatott s daczára az orvosi gyógykezelésnek, e hó 14-én meghalt. A temetésen jelen volt az elhalt leánynak egy rokona, aki valamikor a tanítói pályára készült de annyira elzüllött, hogy az utóbbi időben már csavargásra adta magát s a félreeső román falvakban bolondította a népeket. Ez az ember, kit *Kraacsesszku* Simonnak hívnak, régi haragosa volt *Horn*nak, a miért nem adott hitelbe pálinkát neki. A leány temetésén is be volt pálinkázva *Kraacsesszku* és ilyen állapotban izgató beszédet tartott a temetésben, arra bujtatván a népet, hogy pusztítsák el a zsidót, mert az mérgezte meg a leányt s valamennyiüket meg fogja mérgezni pálinkával, mert azért jött a községbe, hogy a románokat kipusztítsa. A temetésen jelen volt lakosságot *Kraacsesszku* beszéde annyira felizgatta, hogy a temetés után dorongokkal fölfegyverkezve, megrohanták *Horn* lakását és *Horn*t és feleségét már ütlegelni kezdték, a mikor a szomszéd községből négy csendőr megérkezett s ezeknek sikerült a felizgatott népet szétzavarni. *Kraacsesszku*t a csendőrség letartóztatja és átadta a bíróságnak. A főszolgabíró rendelkezése, ki szintén megérkezett a helyszínére, most állandóan két csendőr van a községben mindaddig, a míg a lakosság teljesen lecsillapul.

— **Verbőczi halála.** *Fraknoi* Vilmos „Verbőczi élete“ című munkájában a következő újabb adatokat közli *Verbőczi* halálához: *Verbőczi* konstantinápolyi követsége alkalmával több magyar rabot váltott meg, kik közül azután egy nemes családból való ifjut tisztül tartott magánál. Ezt a tisztet 1541-ben *Szolimán* budai basa katonái felkoncolták egy alkalommal *Verbőczi* fellázadt e miatt, fenyegetőzött, hogy e sérelmet a többi hasonló kegyetlenkedéssel együtt nem fogja szó nélkül hagyni. A budai basa, ki tartott a császár neheztelésétől, engesztelés végett követeket küldött *Verbőczi*hez, ki harangjában minden intézkedést megtett már arra, hogy elköltözzék *Budáról*. A követek megígérték neki, hogy minden kívánsága teljesülni fog s a basa az ő tanácsa és beleegyezése nélkül semmit sem fog tenni ezen túl a keresztény lakosság ügyében. *Verbőczi* inkább szinleg, mint valóságban ki is békült a basával, aki néhány nap mulva ünnepies ebédet adott, amelyre őt is meghívta. A lakomán mérget töltöttek *Verbőczi* poharába. A basa meg akarta őt ölni, mielőtt eljutná vádját a császárhoz. Majdnem nyíltan történt ez a mérgezés, annyira nem gondoltak azzal, hogy a czégyeres büntett köztudomásra jut. *Verbőczi* a lakoma után hazament. Azzal este a rákövetkező éjjel nem érzett fájdalmat; talán azért, mivel a mérgezés időre volt szüksége, hogy a testet áthassa. Délben beleiben fájdalom keletkezett; mielőtt beesteledett, hangja fokozatosan elgyengült s teste annyira feldagadt, hogy feje, nyaka, kezei és lábai s ezeken az

ujak kikeltek formájukból. A test idomtalan tömlőhöz hasonlított. A körülete levők bámulva és sajnálkozva szemlélték ezt, szidalmazva a törököket. A harmadik napon a basa rendelkezéstől török örök foglaltak állást a ház kapujánál, hogy visszaszorítsák az összesereglet tömeget. Reggel felé beállott a halál. A törökök akkor sem távoztak, mikor a holttestet a koporsóba fektették, melyet bezártak, nehogy a szörnyű halál nyomait a nép láthassa. A temetési pompát nem vonták meg tőle; a basa engedelmével a szomszéd falvakból és városokból egybegyűltek a papok. Vagyonát nem bántotta a török: mindent, amije volt aranyban, ezüstben, pénzben, ruházatban, megkapta *Imre* fia. Tisztjei, szolgálói és barátai bántatlanul távozhattak *Budáról*. Igaz, hogy halála után a basa emberei kikutatták a szekrényeit s amennyi török levelet és okmányt találtak, mind lefoglalták.

— **Eltűnt fiu.** A 13 éves *Toncsa* *Imre*, ki *Schör* Béla aradi vendéglőjében borfiu volt, e hó 16-án, kalapját is hátrahagyva, eltűnt. A fiut, ki a mai napig sem került elő, nevelő-anya körözteti. Azt hiszik, hogy fürödni ment s a Marosba fult.

— **A fölébredt halott.** Borzalmas eset történt a minap *Biharvármegye* egyik kis községében, *Kresznjában*.

Meghalt néhány nappal ezelőtt a községben, a vidék leggazdagabb parasztembere. Gája *György*. A rokonság torra gyűlt össze a halott házába s a szomszéd faluba küldtek pópáért, hogy szentelje be a halottat. A pópa azonban nem mehetett be s így éjjelre még a ravatalon maradt *Gája György*, míg hozzátartozói a szomszédos szobában a halotti lakomát fogyasztották el. Éjjel felé gyanus zaj hallatszott a szobából, ahol a megboldogult feküdt. Egy pár bátor legény fölkel az asztaltól, hogy utána nézzenek, amikor egyszerre kinyílt az ajtó s ott állott bőfehér halotti lepelle burkolózva — a halott. Természetes, hogy a torozókat nem kis rémület fogta el. Sokan az asztal alá bujnak, sokan a kijárat felé rohantak. Gája *György* uram hamarosan tisztába jött a helyzettel és még ő iparkodott megnyugtanni megijedt rokonait:

— Nem féljete! Nem bántok én senkit. Föltámadtam és most újra fogok élni!

Azzal rögtön családapjai jogaiba is lépett, elfoglalván megillető helyét az asztalfőn. A rokonok és ismerősök lassan nekibátorodtak és megint oda ültek a terített asztalhoz. A föltámadt ha ott sem sokat kínáltatta magát, vigan koccintgatott a halotti torán. Idáig mulatságos volt a csodálatos történet, de ekkor szomorú fordulatot vett. Gája *György* felesége ugyanis nem volt a szobában, mikor az ura fölébredt a tetszhalálból és kijött a koporsójából. Akkor jött haza a szomszédból és lépett a szobába az asszony, amikor az ura, halotti ruhájában, már ott ült az asztalfőn és éppen nagyot huzott a pohárból. A szegény asszony erre a rémséges látványra fölsikoltott és össze-rogyott. S mikor másnap a pópa eljött, csakugyan volt halott, akit eltemessen. De nem a férjet, hanem a réműlettől szörnyet halt asszonyt kísérték a temetőbe.

— **Az anyagi érdekek szem előtt tartása** korántsem önző dolog, s legkevésbé akkor, ha bevásárlásokat eszközölünk. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy mindazok, kik szükségleteiket *Porter* Vilmos koronás áruházában, *Aradon* a *Központi* szálloda épületében szerzik be már is előnyben részesítettek a rendkívül jutányos áruk folytán. Igazán csodálkozunk kell már akkor is, ha megsemmeljük azon tárgyakat, melyek az „Egy koronás osztályban“ kaphatók. Olyan tárgyak vannak már ebben az osztályban is, melyek a legkomolyabb használatra vannak szánva, különösen konyha és háztartási cikkek.

— **A spiritusz lámpa.** *Korsós* *Mária* solti születésű 19 éves budapesti cseléd ma lakásán vigyázatlanságból magára fordította a spiritusz lámpát. A szerencsétlen annyira összeégett, hogy haldokolva került a Rókus-kórházba.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* *Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadság-tér* 20. szám. *Telefon* 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdankat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az inkvizitor főszolgabíró és pribékjei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

Rákóczi István rétsági főszolgabíró neve már ismeretes egyrészt Zubovics Fedor kapitánnyal vivott veszedelmes kardpárbaja révén, de leginkább azon hírek kapcsán, melyek a kis Rétság községből ide is elhallatszottak és melyek mind a hatalmaskodó főszolgabíró kegyetlenségéről beszélnek.

E miatt a belügyminiszter Rákóczi István ellen vizsgálatot rendelt el és a Rétságra kiküldött bizottság meg is kezdte a munkáját, de félbeszakította, mert megakadályozta azt a főszolgabíró erőszakoskodása.

Eddigél négy tanukihallgatás volt. A tanuk a vallatás alatt borzalmas dolgokat mondtak el szenvedéseikről, mindezekről pedig a kiküldött bizottság jegyzőkönyvet vett föl.

A kihallgatás a rétsági főszolgabírói hivatalban történt, elsőben Ruknik György megyei hajdu vallott. Rákóczi mellé öt megyei hajdu volt beosztva, akikkel a főszolgabíró oly módon bánt el, hogy a megalázó ütés-verés elől úgy akartak menekülni, hogy ott hagyják állásukat.

Legutóbb Ruknik György hajdu akart a szolgálatból kilépni és ezt márczius 3-án jelentette Rákóczi István főszolgabírónak. A szolgabíró ur rögtön megadta válaszáat: úgy vágta hatszor egymásután arczul a tisztességes viselkedésű Ruknik-ot, hogy az erős ember megtántorodott.

Miután látta, hogy a szolgabíró újra neki-megy, védelmezte magát, de a jelenlévő Mladonitzky János végrehajtó lefogta a hajdut, mi alatt Rákóczi elhívatta embereit: a csendőröket, akik Ruknik-et megvasalták és magukkal vonszolták.

— Bánjatok el a disznóval, a módja szerint — mondta — és a csendőrök meg is fogták a főszolgabíró utasításait.

A megvasalt embert bevették a disznó-óllba és aznap délutántól másnap reggeli nyolcz óráig nem eresztették ki onnan, enni nem adtak neki, mikor pedig kiszabadult börtönéből, tele volt férgekkel, szenyynel, a melyek az óllban rakadtak rá.

A rétsági csendőrök rettegett alakjai a kisközségnek, az igazságot csak bikacsökökkel és pustatussal tudják szolgálni.

Vérlázító kegyetlenségöket három tanu: ifj. Thorma János, legifj. Thorma János és Szikra István beszélték el a vizsgálóbizottságnak.

Augusztus hó 15-én bucsu volt a községben, este felé ők is ott álltak Boskó Antal korcsmahelyisége előtt. Békésen beszélgettek, mikor arra ment Mészáros György csendőrörsvezető és rámondott a három legényre:

— Takarodjatok haza, utonállók!

Ifj. Thorma János meg akarta kérdezni az örsvezetőt, hogy mi kifogása van ellenük, de az nekiugrott a gyanutlan legénynek és nyolczszor teljes erővel arczulütötte, majd kardot rántott és megsuhintotta azt a legény feje fölött.

A kardvágás nem talált és Thorma János, meg Szikra István a megtámadott legény védelmére szálltak. Mészáros György erre eltávozott, hogy legényeit maga mellé vegye.

Éjszaka azután a megdühödt csendőrörsvezető két emberével betört Thormáék lakására, a két legényt kihurcoltatta a fekhelyükről, ugyanígy betörték Szikra Istvánhoz és mindhármukat bekisérték a csendőrlaktanyára.

Itt Mészáros György és Galgóczi József csendőrök rávetették magukat a legényekre, ütötték-verték őket, számtalan izben megpofozták a védteleneket, majd a kezüket a lábukhoz vasalták és

„kugli-játékot“ rendeztek a három legénynyel. Ez úgy történt, hogy belerugtak a testükbe, hogy az görnyedt állapotában végig görült a szoba padlózatán és ezt a tréfát több mint negyedóraig folytatták. A szörnyű passzió alatt a három legény egészen összetörte fejét, arczát és kezeit.

Mikor azután azt is megunták, ifj. Thorma Jánost felemelték az egyik csendőrágra és innentől ejtegették le a földre, lehetőleg úgy, hogy mindig fejre essék. Reggelig tartott ez a mulatozás, amikor azután a három legényt még mindig megvasalva a csendőrök átvitték a tolonczházba.

A kakastollas vadállatok újra elkezdtek kinozni őket, a „kuglizást“ megismételtették, Mészáros György pedig odaugrott legifjabb Thorma Jánoshoz, a fejét lábai közé szoritotta és egy vastag doronggal addig verte testét, míg a dorong eltörött, a legény pedig elalélt. Mindez a dolog Rákóczy főszolgabíró lakásának átellenében történt.

A „vallatás“ után az összetörött embereket átvitték a szolgabírói hivatalba, ahol a vádlottak: Szikra István megvasalva, ifju és legifjabb Thorma János egymáshoz vasalva hallgatták Laszkary gyakornok ítélezését. Ez a megkínzott embereket nem hagyta szóhoz jutni, rövidesen bánt el velük:

— Tudok mindent, nyolcz-nyolcz napi elzárás, ötven forint pénzbüntetés — és ezzel megtörtént a kihallgatás, ítékezés.

A három megkínzott ember ma adta be Schweighofer Ferencz ügyvéd utján bünyenyítő feljelentését a balassa-gyarmati kir. törvény székhez.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Rablótámadás az utcán. Tavaly február hó 16-án éjjel Verseczen a Baross téren ballagott keresztül Dragodan György kereskedő, midőn Weber Jakab napszámos eléje ugrott és késével megsebesítve, pénzt követelte. Dragodan odadobta 60 krajczárnyi készpénzt, a rabló azonban ezzel nem elégedett meg, hanem lehuzta ujjáról három aranygyűrűjét és ezüst óráját is elrabolta, azután a sebesült kereskedőt az utcán hagyva, elfutott. De Dragodan segítségkiáltására elfogták és a fehértemplomi törvényszék esküdtbírosága elé állították, a mely súlyos testi sértés vétsége, zsarolás és rablás büntette miatt 5 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a védő semmiségi panaszszal élt, a melyet ma a kuria szüneti tanácsa, Tóth Gerő bíró előadása alapján elutasított.

NAPIREND.

Julius 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Illés próféta. — Protestáns naptár: Illés próféta. — Görög-keleti naptár (Julius 7.): Mal. Tamás. — A nap kél 4 óra 8 perczkor, nyugszik 7 óra 31 perczkor. — A hold kél 11 óra 34 perczkor, nyugszik 1 óra 56 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 764.0 milliméter, délután 2 órakor 763.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $9^{\circ} + 20.9$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 27.5$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 5, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjósítás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Schreyer Harry hangszerkiállítás (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Julius 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára.

Julius 22. Az aradi és aradmegyei közép- és kiskereskedők társulatának közgyűlése délután 2 órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

Julius 28. Jegyzőválasztás Medgyes-Egyházan.

Augusztus 15. Tisztiorvosválasztás Eleken.

Szeptember 12.—13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Vigalmi naptár:

Julius 22. Az aradi cigányzenészek egyrészének juhálisa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnünpélya (Városliget.)

KÜLÖNFÉLÉK.

□ Szót fogadott.

A mama: Miért engedted magad megcsókolni? Hát nem mondtam neked mindig, hogy meg kell tanulnod nem-et mondani?!

A leány: Hiszen azt mondtam! De azt kérdezte tőlem, hogy megharagudnám-e, ha megcsókolna?

□ Különös vérmérgezés. Az öt évvel ezelőtt elhunyt amerikai milliomas cukorkirály legidősebb fiát, Cord Meyert különös vérmérgezés ölte meg New-Yorkban. Mr. Meyer, akinek óriási banküzlete volt, a minap czeruzahegyezés közben megvágta az ujját. A kis sebbel egyáltalában nem törődött, de már éjjel borzasztó fájdalmat érzett a kis ujjában. Akkorra már az egész keze nagyon meg volt dagadva s az orvos vérmérgezést állapított meg. Bár a szerencsétlen embert a legkiválóbb new-yorki sebészek gyógyították, még sem tudták megmenteni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi cipészek termelő szövetezete hátralékos tagjaihoz az alábbi körlevelet intézi: Tisztelettel felkérjük, hogy hátralékos részjegy tartozását annál is inkább 4 héten belül befizetni sziveskedjen, mert ellenesetben kénytelen leszünk alapszabályaink 6. §. 3. bekez. c) pontja értelmében önt szövetezetünk tagjai sorából törölni és a már eddig befizetett részleteit tartalékalapunkhoz csatolni. Tisztelettel Aradi cipészek termelő szövetezete Aradon.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Koczucskay Károly, Nezsider. — Stern Lipót, Érsekújvár — Belicskei István, Szerencs. — Klobucar Mihály, Pécs. — Halsinger Adám, Putzleinsdorf. — Hlada Ferencz, Pardubitz. — Brusetto Konstantin, Leoben.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 19.

Délitőzsde. Buzakinál kielégítő, vételkedv mérsekelt. Változatlanul nyugodt irányzat mellett 15,000 mátermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs nyugodt, tengeri szilárd, repce gyöngébb, zab nyugodt, árpa forgalom nélkül, időjárás szép, meleg.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.46—7.48
Rozs októberre	6.66—6.67
Zab októberre	5.18—5.20
Tengeri júliusra	5.81—5.82
Tengeri augusztusra	5.81—5.83
Tengeri 1901. májusra	4.70—4.71
Repce augusztusra	13.25—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.47—7.47
Rozs októberre	6.64—6.65
Zab októberre	5.83—5.84
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	665.25
Magyar hitelrészvény	682.50
Leszámitolóbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasmű részvény	514.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	656.75
Közuti vasut	579.—
Városi villamos vasut részvény	236.—

S z e s z ü z l e t.

— Julius 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{9}{10}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona metermázsként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 90 — 91 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 94 — 96 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 94 — 95 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 94 — 95 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Július 16-án volt készlet 43688 darab, július 17-én főlhajtattott —39 darab, július 17-én elszállított 415 darab, július 18-án maradt készletben 43312 darab. Uzet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru. és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. július 19.

Magyar aranyáradek 4%	96.—
Magyar koronajáradek 4%	90.95
Magyar arany 4 1/2%	100.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földhermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsors-jegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papíráradék	97.25
Osztrák járadék ezüst	97.—
Osztrák járadék arany	96.50
Koronajáradek	96.75
1860-iki államsorsjegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1710.—
Magyar hitelbank részvény	684.—
Osztrák hitelintézet részvény	666.50
Osztrák magyar államvasut	655.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.30
Német birodalmi marka	118.50
London	242.40
Páris	96.50

REGÉNY-CSARNOK.

Modern Ophélie.

— Regény. —

Fordította: **Liptai Imre.**

(Folytatás.)

Eközben a hercegnő és Gundurow között élénk beszélgetés támadt.

— Amikor Olga elmondta, hogy Ásanin egy fiatal ember társaságában jött, mindjárt gondoltam hogy ön az.

— Nagyon csodálkozom ezen, — válaszolt Gundurow. Hát a hercegnő egyáltalán tudott az ön létezéséről?

— Igen, Ásanin az utóbbi télen nagyon sokat beszélt önről, — válaszolt Lina barátságos mosolylyal. Tudtam, hogy a barátja. A nagynénjétől pedig hallottam, hogy szándéka volt elhagyni Pétervárt.

— Hát ön ismeri a nénemet?

— Természetesen, nagybátyám évek óta jóbarátja és tisztelője.

— Azt elképzelem mert az ön néném a legjobb és szeretetreméltóbb asszony, — mondá Gundurow lelkesedéssel.

Lina ismét letette a csészét, melyet éppen rózsás ajkaihoz akart emelni és jóízű kacagással így szólt:

— Milyen szépen mondta ön ezt.

Az ő bájos mozdulatai, beszédmodora, valamint előkelő magatartása egészen elragadták Gundurowot.

— Ön úgy beszél, ahogy érzek, — válaszolt aztán ön nem ismertem sem apámat, sem anyámat és ekkor az ön néném ugyszólván anyai szeretettel fölnevelt, oltalmazott igen talán még az elzülléstől. is. Mindent csak neki köszönhetek.

Nagy figyelemmel hallgatta a fiatal leány.

— Ezen nem csodálkozom, — szólt aztán — mert amint megláttam a nénjét, mindjárt tisztában voltam azzal, hogy az olyan asszony, mint ő, csak okosan és helyesen cselekedhetik... Milyen igazságtalanság, — tette hozzá később, — hogy nem engedték meg önnek, hogy külföldre utazzék.

— Igen — mondá Gundurow haragos tekintettel, — az egész jövőmet megsemmisítették. És miért? Miért veszik el egy embertől azt, amitől egész jövőndő szerencséje függ? Miért kötik meg a kezét, lábát?

Gundurow elhallgatott, a hercegnő pedig nagy figyelemmel nézett reá.

— Ön pedig lássa, aki csaknem mindig külföldön élt, boldog vagyok, hogy ismét Oroszországban lehetek és csak nehezen tudom megérteni, hogy olyanok lehetnek, akik innen máshová vágyakoznak... De hogy az ön pályáját ilyen módon megrövidítették, az természetesen nagyon csunya dolog.

Ekkor ért Larion herceghez hozzájuk.

— Jó reggelt Lina, — szólt, — már ilyen korán itt vagy?

— Lina és én tegnap föltettük magunkban, hogy hat órákor fölkelünk, hogy önnek, tisztelt hercegem, örömet okozzunk, — mondá Olga.

— Igaz ez? Tényleg az ön kedvemért tetted?

— Természetes! — szólt Olga.

— Igen, hogy a kedvedben járjak bátyám, — mondá a hercegnő igéző mosolylyal.

A herceg arca egyszeribe kiderült.

— Sergius Mihajlovits, — szólta meg Gundurowot, — nagyon örülök, hogy önt meg itt láthatom. Ön már amint látom, megismerkedett Michaelownával és valószínűleg ezt a kis pacsirtát is bemutatják önnek, — folytatta a feketeszemű leányra mutatva, aki mellette állt. Öt különösen figyelmébe ajánlom, mert fölülmulhatatlanul éneklé az orosz román-czokat.

Olga duzzogva szólt közbe:

— Gundurow még a legkisebb figyelemre sem méltatott, — mondá haragosan.

— Ő még ahhoz fiatal, hogy a maga érdemeit méltányolja, — válaszolt a herceg alig észrevehető mosolylyal, erre csak az olyan öreg emberek képesek, mint amilyen én vagyok.

— Ön öreg? — szakítá félbe a fiatal leány élénken, — ez a legbiztosabb kaczárság ha ön az öregségéről beszél.

A herceg összeráncolta a homlokát és tetetett hidegséggel nézte végig a leányt ez azonban nem hozta ki azt a sodrából.

— Igen, igen, ön csak édekessé akarja magát tenni.

A herceg most már haragosan fordított hátat a leánynak és odaszólt Gundurowhoz.

— Nos, Sergius Mihajlovits, mit hátaozott a Hamlet előadására vonatkozólag?

— Oh, kedves nagybátyám, kérlek, engedd meg, hogy előadhassuk a darabot! Alig várom már. — szólt Lina.

A herceg molyolyogva tekintett reá.

— Van-e a szépségnek szebb köntöse, mint az erény. — mondá Hamlet-ből czitálva, mialatt ismét Gundurowhoz fordult. — 1821-ben Londonban láttam a híres Sidow asszony leányát, az tényleg fölülmulhatatlan volt a herceggel való nagy jelenetében, úgy, hogy a beszéde hangja, kitörülhetetlenül az emlékezetembe véssődött.

— Nemde, eljátszuk Hamlet-et? — kérde a hercegnő újból.

— Igen, Lina, ebben megállapodunk — válaszolt szívélyesen kezét szorítva vele.

— Harangoznak! — kiáltott hirtelen Walkowszki, aki a kulisszák között bujkált.

— Reggelre szól, ezt aligha veszi rossz néven Iván, — mondá a herceg vidáman.

— Szent Isten! És még én mindig itt vagyok! — kiáltott Gundurow.

Mindnyájan nevettek.

— Ez nagyon szép öntől, — szólt Larion, — mert Aglaé hercegnő sehasem bocsajtotta volna meg önnek, ha anélkül távozott volna el hogy őt ne üdvözlje... Hölgyeim és uraim, menjünk az étterembe. Sergius, nyujtsa a hercegnőnek karját.

— Olga most sem mulasztotta el, hogy a hercegre kapaszkodjék. Exczenenciád nem fog visszautasítani és kísérem lesz?

— Engedje meg, hogy megfelelőbb asztaltársat szerezzek önnek, — válaszolt Ásaninra mutatva.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

IDEGENEK ARADON.

— Július 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Rozner Samu utazó Budapest. — Grossman Zsigmond utazó Budapest. — Batory József utazó Budapest. — Holsman Márton utazó Budapest. — Böleskei Pál utazó Budapest. — Ujj János mérnök Kisjenő. — Blat Mór utazó Budapest. — Kimmel Károly kereskedő Temesvár. — Nyári Géza utazó Budapest. — Schlesinger Mór utazó Bécs. — Leitner József utazó Bécs. — Dévalli Gusztávné vendéglősné Mezőhegyes. — Dr. Komlós Lajos ügyvéd N.-Várad. — Schwarz Lajos utazó Budapest. — Wohlman Mór utazó Bécs. — Allerhand József utazó Bécs. — Steiner Henrik utazó Budapest. — Grünbaum Ottó utazó Bécs.

Vass szálloda. Momák Flóriáné, jegyző neje Pécska. — Markstein Jakab utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Schlesinger Lipót utazó Budapest. — Becher Gusztáv utazó Bécs. — Glück József kereskedő Budapest. — Schwarz József utazó Hatvan. — Pintér Mátyas irodavezető Szolnok. — Lukács Miksa utazó Budapest. — Lukács Márton utazó Budapest. — Fehér József jegyző Sajtény. — Kalai Gyula főbíró Ternova. — Epstein Jakab utazó Budapest. — Szonleitner Sándor utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Vegyesvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjél 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Katonazene hangverseny a Baross-kioszkban

MA PÉNTEKEN,

1900. július hó 20-án este 8 órától egész 11 óráig

a 33. gyalogezred zenekara,

karmesterük személyes vezetése mellett, válogatott műsorral

nagy hangversenyt

rendez,

melyre a t. cz. közönség tisztelettel meghivatik.

Belépti-díj 10 kr.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos

bérlő.

3007—1900. tk. sz.

Árverési hirdmény kivonata.

A kisjenői kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dobos Veron battonyai lakos végrehajtható, Magyar András szapári ligeti lakos végrehajtást szenvedő elleni 534 kor. 60 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében (a kisjenői kir. bíróság) területén lévő, a szapári ligeti 428. sz. tjkvben fekvő A I. 1—8. sor. sz. a. felvett 133a népsorszámu ház, szántó, heres föld, s közlegelőből álló ingatlan-ságra az árverést 1984 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi augusztus hó 18-ik napján d. e. 10 órakor szapári liget községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 198 korona 40 fillért, készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvényzcikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi május hó 31. napján.

A kisjenői kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Tabajdy,

2122 kir. ítélő táblai bíró.

Pályázati hirdmény.

A magyar királyi államvasutak Nyitra állomáson létező vendéglő bérletére 1900. évi augusztus hó 1-től számított három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdtetik.

A szabályszerűen bélyegzett s kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok f. évi július hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be lepecsételt borítékban az alulírt üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (I. em. 6.) következő címmel: „Ajánlat a nyitrai pályavendéglő bérletére 23317. számhoz.”

A ajánlattevő köteles az alulírt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi július hó 19-én déli 12 óráig bánatpénz fejében 300 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni. Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe. A bánatpénzről nyert pénztári elismervény nem csatolandó az ajánlathoz.

A bérletre vonatkozó feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. szám félemelet 12. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat kötelezőnek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül a megajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A budapest-balparti üzletvezetőség.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

27190. F. IV. szám.

Hirdmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárú raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomás	1900. július
Szeged	20-án
Kassa	20-án
Debreczen	23-án
Kolozsvár	23-án
Csaba	23-án
Budapest Józsefv.	24-én
Kecskemét	24-én
Eszék	24-én
Szabadka	25-én
Zágráb	25-én
Pápa	25-én
Budapest ny. p. n.	26-án
Arad	26-án
Nagyvárad	26-án
Szatmár	30-án
Miskolcz göm. p. u.	30-án
Pozsony	30-án
Győr	31-én
Veszprém	31-én.

Budapest, 1900. július hó 1-én.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államv. zágrábi üzletv.

16381—1900. Zü. sz.

Hirdmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a duagancici állomáson létesítendő épületek munkálataira.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségénél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott egy koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi július hó 21-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírt üzletvezetőség I-ső osztályánál (Ferencz József-tér 19. sz. I-ső emelet) Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a duagancici állomáson létesítendő épületek muokáinak ellátására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi július hó 20-án déli 12 óráig 1800, azaz egyezernyolczszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirok a legutóbb jelzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Zágráb, 1900. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Aradvármegye alispánjától.

19246—1900. sz.

Pályázat.

Az Aradvármegye árvaszékénél ujonnan rendszeresített, 1700 korona évi fizetés és 400 korona lakbérrel javadalmazott „árvaszéki nyilván tartó“-i állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 17. §-ában megkivánt elméleti képesítettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Aradvármegye főispánjához **fo-lyó évi augusztus hó 15-éig** nyújtsák be.

Aradon, 1900. évi július hó 18-án.

Az alispán távol:

Schill József,

2123

főjegyző.

Magy. kir. államvasutak.

58284—900. sz.

Pályázati hirdmény.

Az alulírt igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1900. évi augusztus hó 1-től 1901. évi hó 31-ig illetőleg 1902. év végéig különféle méretű csiszolókorongokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, nevezetesen: Norton-féle, Vulcan-féle, nascos csiszoló- és carborundum anyagból készült csiszoló-korongokra.

A kiírás tárgyát képező egyes méretű csiszoló-korongokat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtó sz. ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi július hó 31-ki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendő és a boríték ezen külczim-mel látandó el:

„Ajánlat csiszoló-korongok szállítására 58284—900. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlt áruk egy évi értékének 5%-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. évi július hó 30-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok bemutatása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. június hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomát nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczenben.

14241—1900. III. sz.

Pályázati hirdmény.

A magy. kir. államvasutak Debreczen állomásán 1901. évi márczius 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdtetik.

Az 1 koronás bélyeggel és — „ajánlat a m. kir. államvasutak Debreczen állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” — felirattal ellátott, nemkülönbén a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1900. évi augusztus hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevénnyel nyújtandók be; és ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 600 korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk. osztályában Tisza-palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt d. e. 8—12 délután 2—4 óráig megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekinet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Megjegyeztetik, hogy a jelenleg ideiglenes épületben elhelyezett vendéglői helyiségek és a vendéglős lakása 1902. évi augusztus 1-től az új felvételi épületben lesznek elhelyezve.

Debreczen, 1900. évi június hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

97186—900. sz.

Hirdmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Arad állomáson f. é. július hó 31-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

H

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Hisz os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Főhercegi és hercegi uradalmak, os. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérsben földoldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 kr-ül fölfelé szállítanak és a mi a festék tisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldötk.

Egy szép üzlethelyiség a színház épületében (Atzél Péter-utca) azonnal kiadó.

Vogl József

okl. mérnök

műszaki irodája

Atzél Péter-utca 3. 2103

a színházzal szemben.

Kinek piszkos a sárga czipője ?

Az vegye Eifried-féle szabadalmazott sárga czipő folt-tisztító-olajat!!!

Leghatásosabb szer sárga czipők tisztítására, mely egyszerű bedörzsölés után kiveszi a fekete foltokat, s a sok bekenés által a hátramaradt szennyet tisztára eltávolítja, vissza kapja világos eredeti színét és puhítja a bőrt. — Kapható:

Weinberger Jánosnál Arad.

Főraktár:

EIFRIED J. vegyészeti festék raktára

Budapest, József-körút 31. b.

TELEFON 59-17. — ALAPITTATOTT 1870-BEN.

== Egy jó forgalmu ==

korcsma

tekepályával 2096

és szatócsüzlet

Gyár-utca 1.

== szám alatti házban ==

azonnal kiadó.

Bővebbet Reusz Mór és testvére czégnél, Fő-ut 12. szám.

SZABAD BEMENET!!! ●●●●● SZABAD BEMENET!!!

SCHREYER HARRY

HANGSZERKIÁLLÍTÁSA

ARAD, SZABADSÁGTÉR 21.

Zongorák, * Harmoniumok, * Mesterhegedők és gordonkák.

Czimbalmok, * Mindenféle fuvó hangszerek.

Mechanikus zenművek. == Zeneautomaták. == Hangszer-különlegességek.

HANGSZER-KELLÉKEK.

Nyitva: f. évi jul. 15-től szept. 1-ig, naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 3-7-ig.

SZABAD BEMENET!!! ●●●●● SZABAD BEMENET!!!